

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego wraz z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie rs. 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz kop. 20.
Nekrologja: za wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz, ogłoszenie minimum 20 kop.
Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.
 Ogłoszenia do *Kurjera* przyjmuje także Kantor własny *Kurjera* w Łodzi.

wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta zrana, nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SIEDMDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-jej zrana do 8-jej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-jej zrana do 1-jej po południu.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny. Piotrkowska 7/251, telefonu nr. 313.

Nadesłane.

Album Kostrzewskiego cena rs. 2. Przesyłka 30 k.

Zarząd fabryki „**Złoty Ul**” uprasza Szan. odbiorców hurtowych o łaskawe spieszne nadsyłanie zamówień świątecznych.

„**Samopomoc**” patrz na str. 10-jej.

— Jutro, o godzinie 9½ zrana, w kościele św. Trójcy (po-trynitarskim), odprawiona będzie przed ołtarzem Pana Jezusa Nazareńskiego uroczysta wotywa ku uczczeniu Męki Pana Jezusa. Po ukończeniu jej, pobożnym podawany będzie relikwiarz z drzewem Krzyża św. do ucałowania.

— W kaplicy Pana Jezusa w kościele archikatedralnym św. Jana jutro, o godzinie 9-jej zrana, odprawiona będzie solenna wotywa.

— W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-jej zrana, w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w kościele św. Ducha (po-paulińskim) odprawiona będzie solenna ku Jej czci wotywa.

— W kościele św. Franciszka Serafickiego (po-franciszkańskim) jutro, o godz. 10-jej zrana, odprawiona będzie solenna wotywa przed ołtarzem Pana Jezusa ku czci Męki Zbawiciela z wystawieniem relikwii drzewa Krzyża świętego.

— W kościele N. Panny Marji na Lesznie (po-karmelickim) odbędzie się jutro wotywa o godz. 9-jej zrana przed ołtarzem św. Józefa ku uczczeniu Męki Pańskiej z wystawieniem relikwii Krzyża św.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Katolicko-zachowawczo-agnarna większość wyszła z wyborów wotkowych do sejmiku pruskiego. Nie nowina to po wyniku prawyborów z d. 31-go z. m.; zresztą takim prawie był skład sejmiku pruskiego i przedtem. Ze wolnomyślni utracili siedem mandatów a garstka pozostałych im dwudziestu dzieli się pomiędzy dwie zwaśnione frakcje; że konserwatyści i polacy zyskali po kilka nowych mandatów, że socjalistów i antysemitów, jak nie było, tak niema w sejmiku pruskim dzięki tamtejszej ordynacji wyborczej; że p. Eugenjusz Richter przestał być tradycyjnym „Richterem z Hagen” i poszukać sobie musiał mandatu w drugim okręgu berlińskim; że major Szmula wbrew centrum katolickiemu, oparł się wyłącznie na ludności miejscowej, zwyciężył w Opolu szlaskim niemca, są to zjawiska charakterystyczne, ale nie zmieniające ogólnej fizjonomii pruskiej izby sejmowej. To pewna tylko, że konserwatyści triumfujący ze swego zwycięstwa z tem większym impetem uderzą w sejmie na politykę traktatów handlowych, uprawianą od kilku lat z powodzeniem przez kanclerza Capriviego, i staną tem uporczywiej przy zasadzie wysokich cel protekcyjnych, broniących w sposób wątpliwy interesów rolnictwa pruskiego. Pruska izba sejmowa liczy 433 posłów; większość bezwzględna wynosi przeto 217 głosów. Konserwatystów wybrano wedle dotychczasowych obliczeń 149, wolnokonserwatystów 57; obydwie te pokrewne sobie stronnictwa będą miały razem 207 głosów, w wielu kwestiach patrząc przeto obejść się nawet bez koalicji z centrum katolickim lub z nacjonalliberałami, tem bardziej, że przyłączy się do nich jeszcze dwóch przedstawicieli ultraprotekcyjnego „związku rolników”.

Długoletni szef włoskiego sztabu jeneralnego, jen. Cosenz, ustąpił. Dzienniki opozycyjne naganiają surowo przeniesienie w stan spoczynku jenerała, który pomimo 73 lat życia czuje się jeszcze krzepkim i zdrowym. Mówią, że nie mógł on pogodzić się z młodszym odeń o wiele ministrem wojny, jenerałem Pelloux. Ubywa z Cosenzem z szeregów armji włoskiej ostatni z czterech jenerałów, mianowanych przez Garibaldięgo. Trzej inni: Nino Bixio, Sirtori i Medici zmarli oddawna. Jenerał Cosenz odznaczył się

już w latach 1848-ym i 1849-ym przy oblężeniu Wenecji, w kampanji z r. 1859-go i w bitwie pod Milazzo dał dowody rzadkiej osobistej brawury. W pracy około ulepszenia organizacji armji włoskiej położył niespożyte zasługi. Wprowadził ćwiczenia obozowe, domagał się natęczywie i skutecznie ufortyfikowania północnych granic i portu Spezzji, a wreszcie podniósł żołąd pospolitego żołnierza do przyzwoitej, ludzkiej miary. *Riforma* powiada: „Nie było w armji drugiego jenerała równie popularnego; nad dymisją jego ubolewać będą całe Włochy i wszyscy przyjaciele Włoch.”

W d. 14-ym b. m. zbiera się sesja izb francuskich. Rozłam w łonie gabinetu na dwie frakcje: oportunistyczną prezesa ministrów Dupuy i radykalną ministra finansów Peytrala ujawni się przy pierwszych zaraz interpelacjach w izbie, na których nie zbraknie. Gotują się rozmaite wnioski amnestyjne, ostre rekryminacje z powodu ledwie w tych dniach ukończonej z mowy w departamentach Nord i Pas de Calais i wiele innych gorzkich pigulek. P. Peytral liczy, że grupa jego w gabinecie, złożona z ministrów Viette'a, Terriera i Vignera, potrafi dokuczyć o tyle p. Dupuy, że uczuje potrzebę zmodyfikowania swojego oportunistyczno-zachowawczego programu na korzyść idei radykalnych, które mają w nich swoich przedstawicieli.

Z półwyspu Bałkańskiego doniesiono w tych dniach o dwóch poważniejszych naruszeniach spokojności publicznej. Na granicy albańsko czarnogórskiej przebywa komisja mieszana czarnogórsko-turecka dla sprostowania granicy. Komisarze obu stron mieli spotkać się w Bielopolju. O święcie komisarz czarnogórski, Gardaszewicz, wysłał z Rikawaczu żołnierza do Bielopolja, aby dowiedział się, czy komisarz turecki już przybył. Żołnierz powrócił, ale z przerażającą wieścią, że w Bielopolju zebrano się pełno arnautów, którzy przygotowują się na drodze do Rikawaczu zaatakować konwoj komisji czarnogórskiej. Gardaszewicz obrał przeto inną drogę na Szyrok, zaledwie wszakże zbliżył się do granicy, gdy obskoczyli go ze wszystkich stron arnauti i zaczęli prażyć ogniem plutonowym szczupłą garstkę towarzyszących komisarzowi czarnogórców. Ci ostatni cofnęli się pospiesznie, oszczędzając w ten sposób niepotrzebne go przelewu krwi. Rząd czarnogórski poczynił zaraz przedstawienia dyplomatyczne w Konstantynopolu a W. Porta przyrzekła ukarać winnych. Jak zwykle, skończy się zapewne na obietnicy.

Poważniejszą jest druga sprawa. Według raportów z Prisztyny, przesłanych rządowi serbskiemu, rzecz się tak miała: Arnauti staroserbscy, mieszkający na terytorjum Ljumu, zniecierli mutessaryfa z Prizrendu i wysłali 400 uzbrojonych mężów do tego miasteczka, aby wymusić ustąpienie mutessaryfa i jego pomocników. Arnauti z Podrymlja przyrzekli im zbrojną pomoc. Wali (gubernator turecki) z Mitrowicy wysłał pułk nizamów do Prizrendu a zarazem komisarza, który wysłuchałby skarg lumljańczyków i nakłonił ich do spokojnego zachowania się. Z Ipeku wysłano również pospieszonym marszem wojsko na miejsce zagrożone. Tyle jest w doniesieniach pewnego; natomiast wiadomości o mordach i łupieżstwach dokonanych w Prizrendzie zdają się uprzedzać wypadki. Stara Serbja stanowi oddawna skutkiem swego niejasnego położenia politycznego i mieszanej ludności, zamieszkującej ten klin ziemi wbity pomiędzy Serbję, Czarnogórze, Albanję i Bošnję; gniazdo niezgody i ustawicznego wrzenia. Władze tureckie za słabe są i za słamazarne, aby powściągnąć spreżystą ręką niepokoje tamtejsze.

Br. Z.

Konwersja.

Konwersja 5% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego budzi zajęcie ogólne z kilku względów.

Najważniejszym z nich jest ten, że, dzięki kon-

wersji, ogół stowarzyszonych rolników płacić będzie około 600,000 rs. procentu mniej, aniżeli dotychczas, co dla kraju rolniczego ma znaczenie bardzo doniosłe. Zniżka stopy procentowej wynosi wprawdzie tylko ½%, stanowić ona jednak będzie różnicę niemałą nawet w niedużych majątkach.

Oszczędność w opłacie rat Towarzystwu w majątkach, które zaciągnęły pożyczkę zaledwie na sumę 20,000 rs., wynosić będzie 100 rs. rocznie, a więc nie zaciągając nowych długów, ani zwiększając wydatków dotychczasowych, stowarzyszony będzie mógł corocznie obrócić 100 rs. na kupno nawozów sztucznych, ziemię uźyźniających, tem samem podnoszących jej wartość, lub kupować corocznie nowe maszyny, inwentarz żywy itd.

Konwersja przyczyni się więc do zwiększenia kapitału obrotowego stowarzyszonych, ułatwi nabywanie przedmiotów niezbędnych, a w każdym razie przysporzy im dochodu z majątku, zmniejszając wydatki na opłatę rat Towarzystwa.

Uwzględniwszy zasadę, że zdolność kredytowa majątków ziemskich zależy od wysokości ciężarów, dojdziemy do rezultatu, że, dzięki konwersji, ciężary majątków zmniejszą się, a więc każdy majątek mógłby zaciągnąć nową pożyczkę i mimo to płaciłby te same procenty, co dotychczas.

Wzgląd ten ważnym jest przy zaciąganiu pożyczek meljoracyjnych.

Majątek, obciążony pożyczką Towarzystwa w wysokości 20,000 rs., płacił obecnie 1000 rs. procentu rocznie (oprócz tak zwanego grosza administracyjnego), a więc bez podnoszenia wysokości opłaty procentowej dotychczasowej może zaciągnąć nową pożyczkę 5% w wysokości 2,000 rs., którą to sumę może obrócić na racjonalne cele meljoracyjne, zwiększając przez to dochód z ziemi, a mimo to od obu pożyczek płacić będzie tyle procentu, ile od jednej dotychczasowej.

Znaczy to, że ogół stowarzyszonych, oszczędzając, dzięki konwersji, około 600,000 rs. procentu rocznie, mógłby zaciągnąć nową pożyczkę 5-procentową w sumie około dwunastu milionów rs. i nie zwiększyłby opłaty rat dotychczasowych.

Tak obrzymbia suma, obrócona na racjonalne cele meljoracyjne, musiałaby przyczynić się do znacznego powiększenia zdolności produkcyjnej ziemi, a więc i dochodów z niej.

Gdyby istniały instytucje, udzielające kredytu na cele meljoracyjne, jak w Niemczech, we Francji, Anglii itd., naówczas, dzięki konwersji obecnej, znaczna część majątków mogłaby istotnie zaciągnąć nowe pożyczki na cele meljoracyjne, rezultat zaś konwersji w ten sposób byłby bardzo doniosły.

Ponieważ jednakże stosunki kredytu rolnego nie są u nas tak uregulowane, przeto wynik konwersji listów zastawnych ziemskich uwidoczni się na razie tylko w zmniejszeniu opłat rocznych; lecz już to samo, jak wskazałszy powyżej, będzie miało dla stowarzyszonych znaczenie bardzo doniosłe.

Oto korzyści, jakie z konwersji odniosą stowarzyszeni czyli dłużnicy Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Ale konwersja ta nie pozostanie bez wpływu i na ogólne stosunki kredytowe w kraju.

Korespondenci *Kurjera* donosili, że po konwersji majowej drobni kapitaliści prowincjonalni chętnie zniżali procenty, nie ulega więc wątpliwości, że obecna całkowita konwersja listów zastawnych zmusi ich do dalszego postępowania na tej drodze, a w ten sposób przyczyni się do obniżenia nadmiernie wysokiej stopy procentowej w kraju.

Skoro kapitalista nie będzie mógł tak korzystnie lokować kapitałów swoich w listach zastawnych, będzie chętniej umieszczał je w zakładach przemysłowych, handlowych i t. d. i będzie musiał zadowolnić się procentem mniejszym.

Na konwersji listów zastawnych ziemskich skorzysta więc z czasem także i przemysł krajowy, którego rozwój tamże nadmiernie wysoka stopa procentowa

Oto przyczyny, dla których przedsięwzięciu konserwacji przez władze Towarzystwa kredytowego ziemskiego przyklasnąć należy, dla których samej konserwacji życzyć wypada jaknajlepszemu powodzenia.
K. W.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

Bruxse'la, 31-go października.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Zaprawdę powiadam wam, że Bruksella, lub też podług ś. p. Lelewela Brusików jest prawdziwym rajem ziemskim. Żyjemy tu w atmosferze świętego pokoju, owiani wonią kwiatowych wystaw, upojeni dźwiękami koncertów; bankietujemy prawie co tydzień, nawet na cześć literackich świeczników tutejszych, podziwiamy w perjodycznych „salonach” płodność pedzłów belgijskich, wznosimy Panteony z kartonów naszym znakomitościom itp.

Żałuję na serjo, że ogrom materiału międzynarodowego, którego obrobieniu są poświęcone szpalty Kurjera, nie pozwala wam bliżej zapoznać się z naszą prawdziwie ateńską atmosferą etyczną. Nasz mały kraj, zaledwie widomy na mapie Europy, zasługuje wszelako na dokładniejsze i częstsze studja, bo nazwać go można laboratorjum nauk i doświadczeń socjalnych, przemysłowych i duchowych. Położony pomiędzy morzem a górami, dzięki odmładzającym się bezustannie miastom, w których powietrze i światło krążą bez przerwy w szerokich arterjach, przedzierających się przez dawne nieschludne zaułki; dzięki ściśle przestrzegany przepisom higieny i bezpłatnie udzielanym środkom lekarskim, wybornym szpitalom i rozlicznym instytucjom dobroczynności publicznej; neutralny kraj belgijski doszedł do szczytu rozwoju, bogactwa, zdrowotności i, na nieszczęście, przeludnienia.

Podług tegorocznego spisu ludności, przybywa nam corocznie 52,000 nowych obywateli, wbrew zasadom malthusowej wstrzemięźliwości małżeńskiej. Od trzech lat epidemiczne choroby przyjąć się na naszym gruncie nie mogą. Mamy przeszło 200 głów na kilometr kwadratowy, gdy tymczasem Anglja ma ich 112, Francja 71, Włochy 102, Niemcy 87, Rosja 5.

Wszystcy żalimy się na hyperprodukcję, a pomimo to, żyjemy, jemy i ubieramy się dobrze, jesteśmy najmniej obciążeni podatkami, a gdyby nie armja, ten anachronizm w neutralnym państwie, nie byłoby tańszego rajy na kuli ziemskiej... Ale zanim to rozbrojenie, na które wcale się nie zanosi, nastąpi, nie zjadamy się jeszcze, pomimo, że walka o byt coraz cięższa.

Wolny kraj Konga zabierze nam małą zaledwie garstkę natur dzielnych lub awanturnych, ale to zaledwie kropla naszej bogatej krwi; trzeba jej wiele puścić, bo belgowie rosną i rozradzają się za prędko. Kto się tej operacji podejmie? Bogu tylko wiadomo. Alarmistom wszelako odpowiedzieć można: nie macie czego się uskarżać, coraz was więcej, a jednak coraz lepiej i coraz dłużej żyjecie... *Carpe diem!*

Ostatni tydzień dał nam rozkoszy co niemiara. Nie było dnia bez uroczystości. Mieliśmy uroczyste otwarcie naszego Panteonu czyli „Galerji publicznej współczesnych znakomitości belgijskich”, wykonanej przez malarza Eugenjusa Broermana, Kosztem ministra sztuk pięknych, p. de Burllet'a. Wrażenie tej galerji obrazów głębokie. Artysta, którego obrazy nieraz pozostawiały do życzenia, objawił się w tych rysunkach kredą i węglem znakomitym kolorystą. Przeciwwstawienie *du blanc et du noir* niesłychanie efektowne a nieraz czarujące. Całość, to obrazów, sala w nowym muzeum; oświetlenie bardzo harmonijne. Co się tyczy wyboru żyjących „znakomitości”, o nim zamilczę. Czas jeden usłyszeć ludzi i ich dzieła; my za blisko nich żyjemy, toć, jak mówi J. I. Kraszewski:

„A któż powie, co dzieł poszło marnie?
Ile słów, ile pracy niepamięć ogarnie,
Ile potu naszego wsiaśnie w stęp jałowy,
A z wielką na sąd Boży przyjdzie stanąć słowy?”

Zresztą wasi czytelnicy mało znają „znakomitości” belgijskich. Przytoczę więc tylko z ich dość znacznej liczby: Jenerała Brialmont, który ufortyfikował Antwepję, ministra Beernaerta, b. ministra Bara, deputowanego, szefa radykalów, Paula Jansona, rzeźbiarza hrabiego de Lalaing, malarzy: Robie, Verwée, Claysa, prokuratora sądu kasacyjnego Mesdacha, doktorów: de Roubaixa, Warnots itp.

W dziedzinie muzyki mieliśmy przedwczoraj dwie uroczystości: w Akademji belgijskiej publiczne posiedzenie klasy sztuk pięknych, na którym, po mowie dyrektora konserwatorjum gandawskiego, Samuela, na temat: *L'art libre et l'enseignement de la musique*, wykonano kantatę ostatniego stypendysty „*pris de Rome*”, Mortelmansa z Antwepji, do słów uwiecznionego poematu Snerck'a p. t. „*Lady Macbeth*”, Z szekspirowskiego arcydzieła wysnuł poeta libretto do kantaty, wcale niezłej, ale przesiąkniętej wagneryzmem. Cała Antwepja zjechała się na tę urzędowo-muzyczną uroczystość; król przewodniczyć miał, ale wiadomo, że nasz monarcha nie lubi muzyki, którą nazywa *le moins désagréable des bruits*, więc tylko królowa i p. de Burllet, minister sztuk pięknych, przydowali i dawany impuls do oklasków—prawdziwych grzmotów.

A mnie się mimowolnie przypomniało pierwsze przedstawienie w paryskiej Komedji francuskiej, będzie temu lat ze 30, sztuki Mario Uchard'a p. t. „*Lady Tartuffe*” i następująca rozmowa między Dumasem ojcem a panią James Rotschild:

— Jak się baronowej podoba „*Lady Tartuffe*”? — zapytał Dumas.

— Wcale niezłe—odrzekła sędziwa baronowa—ale—dodała z uśmiechem:—*c'est Tartuffe de Molière enlaidi (en lady)*”.

Gdyby dowcipna milionerka jeszcze żyła, możeby zauważyła, że poemat laureata: *c'est Macbeth de Shakespeare en lady*... Podług mnie, wykrawać z arcydzieł genjuszów kanwy do kantat, to pośmiertna profanacja, której za naszych dni jałowych nie jeden z librecistów dopuszcza się bezkarnie.

Drugą uroczystością muzyczną był koncert Lamoureux, który, pomimo akademickiej kantaty, zgromadził tłum wyborowych słuchaczy. Wiadome wszystkim są zalety i słabe strony tej orkiestry europejskiej sławy: wzorowa poprawność, jedność, czystość i dokładność, ale z drugiej strony mało zapału, mało tego, co nazywamy „*emballement*” i brak emocji. Program koncertu, doskonale złożony, nadawał się do sprawdzenia tej reputacji i do zwabienia melomanów: „*Rhapsodie Cambodgienne*” Bourgaill-Ducoudray na oryginalne indyjskie tematy, uwertura „*Vaisseau fantôme*” (Fliegender Holländer), wykonana z większą dystynkcją, niż kolorytem; „*Napoli*”, wspaniały i pełen werwy utwór Carpentiera, i fragmenty „*Peer Gynt*” Griega, których pewne części nie zupełnie odtwarzają charakter utworu. Szczegół mało znany: w liczbie członków orkiestry naliczyłem z tuzin belgów, dawnych artystów naszych teatrów i byłych uczniów naszego konserwatorjum.
H. M.

*

Monachjum, 3-go listopada.

(Korespondencja specjalna Kurjera Warszawskiego.)

Bier, Lebernüdel und Pettenkofen—temi trzema specjalnościami monachijczyk miasto swoje wychwala. A przede wszystkim—piwo. Bez wszystkiego bowiem monachijczyk się obejdzie, ale nie bez piwa. Gdy zdrow—służy mu za pokarm, chory—używa go jako lekarstwo. Nawet po szpitalach chory dziecię piwo dostają. Dwie miarki (litry) co najmniej wypić dziennie każdy monachijczyk uważa za niezbędne dla zdrowia. Jest to prawie *minimum*; zwykła norma dochodzi do 4 miarek dziennie (8 naszych kufi), a nie brak i takich, co 8 miarek za normę dzienną uważają.

Miarka piwa nie na jeden tylko cel monachijczykowi służy; przy „nieporozumieniach” w knajpie używa jej za broń. Słowem „miary” w niczem nie zapomina. To też nie darmo monachijczyk dumny jest ze swojego napoju; zdaje mu się, jakoby część sławy z tego tytułu z urzędu mu się należała i pierwszym jego zapytaniem, jakim wita przybyśca, jest: *wie schmeckt Ihnen unser Bier?* Piwo stanowi tu główny temat rozmowy, a nowo wypuszczone gatunek piwa lub nowo otwarta restauracja—to święto dla monachijczyka. Piwo rzeczywiście dobre, ale tylko w gospodach, znajdujących się przy browarach, po restauracjach bywa niekiedy bardzo lichy. Słodsze i o wiele słabsze jest ono, niż np. warszawskie. Pomimo kolosalnej ilości konsumowanego piwa, pijanych nie wielu widać na ulicy. Mało też brzechatych panów, bez porównania mniej, niż w Niemczech północnych.

Lecz ogromna ta ilość pochłanianego piwa, z jednej strony przez działanie alkoholu, jako trucizny, na serce, z drugiej zaś skutkiem ilości samego płynu wywołuje silne zmiany w funkcjach organizmu. To też serce każdego prawie monachijczyka znajduje się w stanie t. zw. hipertrofji (w nauce lekarskiej znane jest ono p. n. „serca monachijskiego”—*das Münchner Herz*, jak je przeważa patolog tutejszy, Bollinger, który kwestję tę zbadał naukowo).

Piwiarni masz tu więc moc na każdym kroku, trafić do nich nietrudno, pomimo tej samej, co i w Berlinie dziwacznej numeracji domów. Oprócz bowiem takiego, jak i u nas systemu, mają niektóre ulice numery domów kolejne, tak, że na jednej stronie np. są numery 1 do 60, na drugiej od 61 do 100, przyczem na jednych ulicach nr. 61 znajduje się uaprzeciw nru 60, na innych znowu naprzeciw nru 1.

To też Marek Twain, słynny humorysta amerykański, który tu niedawno przez czas dłuższy bawił, zauważył z przekąsem, że nie dziwi go wcale ogromna ilość chorych w Niemczech na pomieszanie zmysłów: każdy, szukający numeru domu, łatwo zwarjować może. O policji berlińskiej wyraził się M. T., że jest tak sprężysta, że zdaje się, gdyby przyszło trzęsienie ziemi, natychmiastby się ona zjawiła i, ujawszy wszystko w swoje ręce, trzęsienie ziemi w jaknajlepszym porządku do końca doprowadziłaby. Wątpię, czyby to samo powiedział o policji tutejszej. Nikłe postacie, najmniej może okazałe z policjantów, jakich widziałem; nawet przysłówowi szwajcarscy więcej buńczuczności mają minę. W nocy trudno ich zobaczyć—stoją zwykle schowani w niszach bram lub kryją się po ciemnych kątach, z kądem dopiero w razach potrzeby zjawiają się niespodziewanie. Zwią ich tu ogólnie żandarmami. Dyrektor policji wybitną tu odgrywa rolę. Obecny np. minister oświaty, Riedel, awansował na ten urząd wprost z po-

sady dyrektora policji. Jest on doktorem praw i *honoris causa* medycyny. Tytuł doktora posiadają również minister spraw wewnętrznych i finansów.

Toć i rodzina królewska w gronie swem lekarza posiada. Książę Karol Teodor, znany okulista, niedawno tyśiączny jubileusz dokonanej przez się operacji katarakty obchodził. Książę Ludwik Ferdynand, również lekarz, codziennie przyjeżdża oryginalnym swym powozem do szpitala, gdzie pracuje w klinice prof. Ziemssena.

Książę-rejent tutejszy, Luitpold, za sympatie swoje pruskie nie bardzo tu jest lubiany. Obiadu prawie nigdy bez gości nie jada, a zaprasza zwykle wybitne osobistości z wszelkich sfer. Często gośćmi są u niego polscy malarze. Obiady podobno bardzo skromne, cygara i wino również.

Że miasto nawskroś artystyczne, widać ze sporej liczby domów stylowych, z nadmiaru pomników i statuetek, których pełno na każdym kroku. Na ścianach w restauracjach i kawiarniach moc malowideł, niekiedy bardzo cennych.

Co do płci pięknej, to „*bawarki*” bezwarunkowo są zgrabniejsze, niż niemki północne. Ładnych jednak twarzy—niewiele. Malarze tutejsi pod tym względem chyba tylko drogą negatywną do pojęcia piękna doszli. Mężczyźni nie odznaczają się zbytnią elegancją. Monachijczyk, gdy wita lub żegna bliższego znajomego, trzęsie gwałtownie podniesioną do góry ręką.

Do teatru chodzą tu panie bez kapeluszy, w chustkach jedwabnych wielobarwnych, związanych zgrabnie po więksku.

Teatr, pod nową dyrekcją Passarta, znakomitego artysty dramatycznego, doskonały zrobił interes na urządzeniu przedstawień wagnerowskich, korzystając z tego, że pani Cosima Wagner nie urządziła ich tego roku w Bayreucie. Francuzi i Anglicy licznie stawili się na przedstawienia.

Przyjezdnych w mieście dużo; od czasu do czasu widzisz całe rodziny Anglików z Baedekerami w rękach, przypatrujących się tej lub owej budowli. Nie mało do zwiększenia się ruchu przyczynia się stowarzyszenie „w celu popierania ruchu przyjezdnych”. Stowarzyszeń takich wiele jest w Niemczech. Urządzają one kongresy, wyścigi, wystawy itp.

Odbywa teraz posiedzenia landtag bawarski, raz na dwa lata zwykle obradujący. Mowców dobrych, z wyjątkiem p. Wollmar'a, przewodźcy partji socjaldemokratów bawarskich i posta do parlamentu niemieckiego, niema. Przemawia on z nadzwyczajną śmiałością, nie szczędząc nawet najwyższych osób rządu niemieckiego, a wszystko to czyni tak gładko, w tak pięknej a zgrabnej formie, że trudno mu coś zarzucić. Były oficer, wysokiego wzrostu, o kulach tylko chodzić może. Minister wojny, wchodzący do sali landtagu, specjalnie go powitał. Nie przeszkadza to wcale, aby w przemówieniach swoich wzajemnie się atakowali. Drugą, bardzo popularną osobistością w Monachjum, jest dr. Sigl, założyciel, wydawca i jedyny redaktor pisma p. t. *Das Bayrische Vaterland*. Za czasów Bismarka kilkanaście razy odsiadywał za przestępstwa prasowe kary w więzieniu (raz przez ciąg dwóch lat), a wybrany obecnie jako poseł do rzeszy niemieckiej, na pytanie, jak mu się Berlin podoba, odpowiedział:

— Miasto niebrzydkie, ale za dużo w nim prusaków.

H.

Wiadomości bieżące.

— Jak donosi *Grażdaniin*, w ministerjum finansów, a właściwie w departamencie handlu i rzek, przystąpiono do prac przygotowawczych około przygotowania programu zjazdu młynarskiego, który ma być zwołany w grudniu r. b.

— Jak donosi *Now. wr.*, ministerjum dóbr państwa wydało rozporządzenie, dotyczące urzędzenia pasiek przy wszystkich szkołach, pozostających pod władzą departamentu leśnego.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż podczas projektowanego zjazdu przedstawicieli wykształcenia technicznego i profesjonalnego ma być urządzona wystawa prac uczniów szkół fachowych, technicznych itd., ich ustaw, pomocy naukowych, podręczników itp. Do udziału w wystawie mają być zaproszone szkoły męskie i żeńskie, rządowe i prywatne, wreszcie osoby, interesujące się sprawą wykształcenia profesjonalnego.

— *Russk. žizn* donosi, iż rząd turecki zwrócił się do rządu ruskiego o delegowanie do Turcji pewnej liczby agronomów, którzyby mogli zająć się organizacją szkół agronomicznych w państwie otomańskim.

— *Petersb. list.* donosi, jakoby istniał projekt zwolnienia w r. p. konferencji rusko-perskiej w Odessie, w celu uregulowania granicy pomiędzy posiadłościami ruskimi a Persją. Na konferencji ma być również poruszona ważna kwestja ochrony granicy ruskiej przed groźcami od strony Persji epidemjami.

— Mosk. wied. otrzymują następującą depeszę z Petersburga: Jak wiadomo, ministerjum komunikacji zamierza otworzyć w większych miastach pięć agentur handlowych, w celu poparcia wewnętrznego ruchu towarowego. Agentura moskiewska popierać będzie głównie interesy okręgu przemysłowego moskiewskiego i produkcji naftowej; agentura warszawska zajmie się okręgiem fabrycznym łódzkim i sosnowickim, przemysłem węglowym Królestwa oraz produkcją cukrowni miejscowych; agentura charkowska popierać ma rozwój miejscowego przemysłu solnego, górniczego i węglowego; agentury południowo-zachodnia i południowo-wschodnia zwrócą uwagę głównie na ruch zbożowy. Według projektu, agentury posiadać będą licznych korespondentów, aby zawsze były w stanie dać należyty obraz położenia przemysłu w danym okręgu.

— Jak donosi *Russk. żizn*, niebawem wzbudzone będą w sposób urzędowy wszelkie korporacje studenckie w Jurjewie. Stowarzyszenia studenckie, bez charakteru korporacyjnego, będą pozostawione; przedtem jednak, jak zapewnia wzmiankowana gazeta, organizacja ich zostanie należyście uporządkowana.

— *Petersb. wied.* piszą: Jak się dowiadujemy, departament poczt i telegrafów zamierza ustanowić nowy przepis, według którego wszystkie listy rekomendowane będą otwierane na poczcie w obecności adresatów. Znalezione w listach pieniądze konfiskowane będą całkowicie, jeżeli korespondencja jest wewnętrzna, i w stosunku 75%, jeżeli list pochodzi z zagranicy. Środek ten wymierzony jest przeciw rozpowszechnieniu obecnie obchodzeniu przepisu o przesyłkach pieniężnych. Wzmiankowany przepis stosowany już jest w instytucjach pocztowych w obrębie Królestwa Polskiego.

— *Grażdanin* zaprzecza pogłosce, jakoby miał być utworzony zarząd centralny, a właściwie rodzaj ministerjum robót publicznych. Wszelkie roboty publiczne, jak np.: osuszanie błot, irygacja, zakładanie lasów i t. d., znajdować się będą pod władzą ministerjum rolnictwa, którego projekt jeszcze w bieżącym tygodniu wniesiony będzie do rady państwa.

— *Russk. wied.* donoszą, iż zjazd przemysłowców naftowych większością $\frac{2}{3}$ głosów zaaprobował utworzenie syndykatu naftowego. Ugoda podpisana została w ubiegłą sobotę. Kierownictwo i unormowanie wywozu powierzono firmom: Nobel, Szybajew, Unanow. Towarzystwu czarnomorskiemu i Spółce Kaspiskiej.

— *Petersb. list.* donosi, iż pomiędzy Lloydem angijskim w Tryeście a towarzystwami kolei: południowo-zachodniej, kursko-charkowsko-azowskiej, moskiewsko-brzeskiej i petersbursko-warszawskiej prowadzone są obecnie układy co do wprowadzenia od wiosny r. p. komunikacji bezpośredniej z Tryestem, a następnie z Europą południową i brzegami Afryki.

— Ministerjum komunikacji zwróciło się do towarzystw kolejowych z projektem utworzenia na kolejach kas wzajemnej pomocy dla pracujących na wypadek choroby lub śmierci, oraz w sprawie urządzenia nowych domów przytułkowych dla tych urzędników i oficjalistów, którzy stracili zdrowie i zdolność do pracy służbowej. Ministerjum zaleca wprowadzenie tych spraw na porządek dzienny najpierwszych zgromadzeń ogólnych akcjonariuszów towarzystw kolejowych.

— Komisja, złożona z przedstawicieli władzy miejskiej oraz zaproszonych przemysłowców, zajęła się oszacowaniem tych fabryk i zakładów przemysłowych, których właściciele wystąpili z opozycją do magistratu co do wymaganej od nich skali podatkowej. W dniu dzisiejszym komisja zwiedza fabryki przy ulicach: Elekoralnej, Ogrodowej i Białej.

— Zarządzający warszawską izbą skarbową, przesyłając inspektorom podatkowym cyrkularz, dotyczący ściągania podatków, polecił zwrócić, jak donoszą *Warsz. gub. wied.*, szczególniejszą uwagę na następujące pozycje: 1) na zaległości, co do których upływa termin prawnego przywileju; 2) na zaległości, rozłożone na raty, które jednak nie zostały w terminie wniesione; 3) na zaległości podatku podymnego dworskiego, wymienione po spisie budynków, dokonany w r. 1892-im; 4) wreszcie na zaległości z opłat handlowych.

— Przedstawiciel kompanii szaleatów publicznych zwrócił uwagę magistratowi na potrzebę zamknięcia szaleatu na placu Ujazdowskim i w ogrodzie Saskim, gdyż konstrukcja ich nie pozwala na zabezpieczenie ich od zimna. Magistrat zawiadomił interesowanych, że zamknięcie pomienionych szaleatów może nastąpić dopiero po pierwszych mrozach.

— Podług wykazu, zamieszczonego w *Gaz. polic.*, w zaprzetych miesiącu chorowało w Warszawie na choroby zakaźne 763 osób, mianowicie: na ospę 79, szkarlatynę 85, odrę 76; tyfus brzuszny 11, tyfus wysypkowy 39, tyfus bez oznaczenia rodzaju 8, błonicę 73, gorączkę płożową 15, koklusz 40, krwawą dysenterję 330 i na cholere azjatycką 5. Z powyższej liczby chorych zmarło 230 osób, a na cholere wszyscy 5-iu. Ospa najbardziej szerzyła się: na Łuckiej, Krochmalnej, Krzywem Kole i Wroniej; szkarlatyna: na Ciepłej, Wroniej, Grzybowskiej i Krochmalnej; odra: na Ślizkiej, Zabkowskiej, Grzybowskiej, Targowej i Tamce; tyfus wysypkowy na Krochmalnej; błonica na Gęsiej; koklusz: na Fabrycznej i Sowiej, wreszcie krwawa dysenterja: na Sołcu, Krochmalnej, Grzybowskiej, Wolskiej, Chmielnej, Pawiej, Długiej, Pańskiej, Browarnej, Kruczej, Dzielnej, Muranowskiej, Nalewkach i Ogrodowej. Ze wszystkich ulic miasta najwięcej była dotknięta różnymi chorobami zakaźnymi ulica Krochmalna, na której chorowało w ciągu miesiąca 41 mieszkańców.

— Biuro kontroli służących umieściło w służbie 285 kandydatów, a w tej liczbie 159 sług do wszystkiego.

— Jak donosi *Gaz. polic.*, następujące osoby złożyły ofiary na rzecz domu zarobkowego: Przewielebny O. Joan Kronsztadzki 100 rs. i p. Wiktor Magnus 10 rs.; razem z poprzednimi ofiarami fundusz wynosi obecnie 4,939 rs. 40 kop.

— P. oberpolicmajster zawiadamia w dzisiejszej *Gaz. polic.*, że dla wygody publiczności, uczeszczającej do teatru Małego przy ulicy Daniłowiczowskiej, zezwolił, aby osoby, udające się do teatru, przechodziły przez dziedziniec gmachu ratusza od godziny 6-ej wieczorem do ukończenia widowiska.

— W dniu wczorajszym pochowano na cmentarzach: brudzieńskim katolickim: 2 mężczyzn, 2 kobiety i 15 dzieci; na żydowskim: 9 mężczyzn i 7 kobiet; na powązkowskim: 1 kobietę i na warszawskim żydowskim: 4 mężczyzn i 3 kobiety.

— Z polecenia p. oberpolicmajstra wszystkie budki straży policyjnej w mieście zaopatrzone w przystawki, chroniące od chłodu.

— W d. 12-ym b. m., o godzinie 12 $\frac{1}{2}$ po południu, w sali tutejszego magistratu odbędzie się posiedzenie roczne sprawozdawcze członków Archikonfraterni literackiej.

— W ochronie VII-ej na Pradze, imienia Hortensji hr. Uruskiej, z daru opiekunki tejże ochrony, p. Natalji Troszłowej, dzieci otrzymują codziennie gorącą herbatę.

— Na wystawie pszczelniczej w Petersburgu, między innymi, otrzymali nagrody: mały medal srebrny warszawskie muzeum pszczelnicze, i medal brązowy ksiądz Ambrożewicz.

— Jak donoszą *Warsz. Gub. Wiedom.*, kasjer warszawskiej kasy gubernialnej, r. d. Kitajcew, z powodu choroby został na własne żądanie uwolniony od zajmowanych obowiązków.

— Spóźniony w r. b. sezon rautów prywatnych zainaugurował wczoraj wieczór u pp. Ludwikostwa Grosmanów; w liczny szereg gości — artystów wszelkiej broni, literatów i dziennikarzy — widzieliśmy z po za Warszawy: Mirę Hellerównę, prof. Wierusz-Kowalskiego z żoną, Grünfelda, Blancharta i in. Ożywiona zabawa przeciągnęła się do rana.

— W dniu wczorajszym wyjechali: gubernator siedlecki r. t. Subbotkin do Siedlec i konsul holenderski Mac-Donald do Moskwy; przyjechał z Kiele gubernator tameczny r. t. Iwanienko.

— W *Gaz. polic.* zamieszczono co następuje: „Dowodzący wojskami J. E. Jenerał-Adjutant Gurko przyjmuje wojskowych, pragnących się przedstawić, o godzinie 12-tej w południe a nadto dowódców korpusów, komendantów fortec, naczelników dywizyj i urzędników władzy wojskowej, równą lub wyższą władzę mających: we wtorki, czwartki i soboty. Przychodzących z prywatnymi prośbami we środy.”

— Wspomnienie pośmiertne.
Zmarły przed kilku dniami zawiadowca stacji Łowicz kolei wiedeńskiej, s. p. Henryk Łubieński, należał do starszych pracowników tej kolei.
Trzydziestoletnia blisko służba na różnych stanowiskach uwydatniła dostatecznie wszystkie jego przywady, przez które zjednął sobie szacunek zwierzchników i uznanie wśród podwładnych i kolegów.

Nieboszyk znanym był i szerszym kołom publiczności, pełnił bowiem przez lat dziesięć obowiązki naczelnika stacji Sosnowice, uprzejmością i gotowością służenia każdemu zyskał powszechną sympatję.

— Z literatury.

* Ks. Zygmunt Chelmiecki rozpoczął druk noweli p. t. „*Requiescat in pace*” w *Stowie*.

* W ostatnim (październikowym) zeszytce *Journal des Economistes*, miesięcznika wychodzącego pod redakcją G. de Molinari, jednego z najwybitniejszych przedstawicieli liberalnej szkoły ekonomicznej we Francji, znajdujemy artykuł p. Władysława Domańskiego p. t. „*L'abus du crédit*” (Nadużycie kredytu).

Przedstawiając na czem zasadza się kredyt i jakie może mieć ekonomiczne znaczenie, autor krytykuje bezwzględna teorię, żądającą kredytu dla wszystkich, a zwłaszcza kredytu darmo (*crédit gratuit*).

Pan D. jest zdania, że kredyt wymaga cnót ekonomicznych, których wielu ludzi nie posiada; w społeczeństwach, nie przygotowanych odpowiednio, zbyt łatwy kredyt sprowadza bardzo złe ekonomiczne skutki, gdyż ułatwia i przyspiesza konsumpcję bogactw.

P. D. popiera swoje twierdzenie cyframi, zaczerpniętymi z „*Ziemi i jej obdłużenia*” p. Blocha, na którego jednak wnioski się nie zgadza.

— Z teatru i muzyki.

* Dziś w teatrze Wielkim „*Aida*”, przedostatni to występ Miry Hellerówny w roli Amneris.

Aida będzie p. Drog, Radamesem p. Durot, Amnatem p. Broggi-Muttini.

Jutro w Wielkim „*Halka*”.

* Mira Hellerówna pożegna publiczność warszawską nie w sobotę, lecz w niedzielę, i nie w „*Carmen*”, lecz w „*Fauscie*”.

Nadchodząca więc niedziela w teatrze Wielkim wyjątkowo będzie wieczorem operowym.

* Na dziś w teatrze medjolańskim dał Verme przypada premiera nowej opery Leoncavalla p. t. „*Medyceusz*”, wystawianej pod kierunkiem samego autora.

Słyszeliśmy, że nowość ta ma być przez dyrekcję nabytą dla naszej sceny.

* Dziś w teatrze Rozmaitości „*Flipota*” z pp. Marzellówną, Ostrowską i Trapszówną; pp. Bolesławskim, Prażmowskim, Ostrowskim i Wojdałowiczem.

Jutro „*Stadla paryskie*” i „*Meżowie ich córek*”.

* Reżyserja dramatu otrzymała wybory scenarjusza „*Ryszarda III-go*”, a to dzięki uprzejmości znakomitego artysty i reżysera Burgu Lewińskiego, który w tych dniach odpowiednio materiały nadesłał.

Jak wiadomo, „*Ryszard III-ci*” ma wzbogacić u nas cykl wystawionych już arcydzieł szekspirowskich.

* Dramat D. Zglińskiego „*Jakub Warka*” będzie wystawiony we środę przyszłego tygodnia.

* „*Don Cezar*” ukaże się dzisiaj po raz piąty na deskach teatru Małego.

* Jutro w teatrze Małym „*Zemsta nietoperza*” z udziałem panny Czosnowskiej.

Po jutrzejszem przedstawieniu operetka ta zejdzie na czas dłuższy z repertuaru.

* „*Champignol mimo woli*”, grany z wielkim powodzeniem w teatrze Nowym, dany będzie w niedzielę w teatrze Małym (przy ul. Daniłowiczowskiej).

* Wielkim powodzeniem cieszył się wczorajszy występ panny Czosnowskiej w straussowskiej „*Zemście nietoperza*”.

Utalentowaną śpiewaczkę przyjmowano owacyjnie i zmuszono oklaskami do powtórzenia ślicznie śpiewanego czardasza.

Oklasków nie zbrakło i dla innych.

Zebrała ich również niemalo pani Święcka, wyborna w roli pokojówki Adeli.

Bardzo dobrze wywiązała się panna Manowska z roli księcia Gulesco.

Role: Eisensteina, Frankego, Falkego i Idy mają dobrych przedstawicieli w pp.: Rzeczniku, Dylińskim, Laskowskim i pani Baumanowej.

Szczerze bawił publiczność p. Morozowicz, który w roli dozorey więzienia tworzy wysoce komiczną figurę.

Sala była zapełniona.

* Znana w świecie muzycznym śpiewaczka, p. Helena Fedeka, zaślubiła w dniu wczorajszym p. Romualda Mereckiego, kandydata nauk matematycznych, urzędnika kolei wiedeńskiej.

* Wczorajszego wieczora znajdowało się na przedstawieniach osób w teatrach: Wielkim 175, Rozmaitości 236, Małym 375; na koncercie Towarzystwa muzycznego w salach ređutowych 1,010; na wystawach: skór w Muzeum przemysłu i rolnictwa 149, etnograficznej 10 i muzeum rzeźnicznictwa 39.

— Za Matejkę.

Dzisiaj, o godzinie 11-ej przed południem, w kościele św. Krzyża odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Jana Matejki.

Msze, a następnie egzekwie, w asystencji duchowieństwa oraz licznego kleru, celebrował J. E. ks. biskup sufragan Ruszkiewicz.

Dokola katafalku, ustawionego pośrodku świątyni, zgromadził się świat literacki, przedstawiciele wszyst

kich gałęzi sztuk z malarzami na czele, a wreszcie szerokie grono inteligencji.

Nabożeństwo żałobne zakończyło się o godzinie 11³/₄ przed południem.

= Towarzystwo ogrodnicze.

P. E. Jankowski w d. 14-ym listopada rozpocznie pogadanki ogrodnicze w lokalu Towarzystwa (Chmielna nr. 14).

Za temat odczytu znany pomolog wziął „Ogrodnictwo przemysłowe”.

Pogadanki odbywać się będą we wtorki i piątki, o godzinie 7-iej wieczorem, wyłącznie dla członków Towarzystwa i osób przez nich wprowadzonych.

Towarzystwo ogrodnicze warszawskie, wzorem lat poprzedzających, przeznaczyło dwie nagrody w sumie rs. 100 i 75 za długoletnią, sumienną i umiejętną służbę ogrodniczą, pełnioną w jednym i tem samym miejscu.

Podania wraz ze świadectwem, opatrzonym podpisami pracodawcy i dwóch jego sąsiadów, winny być przez miejscową władzę potwierdzone.

Przesyłać je należy do Towarzystwa ogrodniczego do d. 24-go grudnia 1893-go r.

= Nowe wagony.

Towarzystwo belgijskie nabyło od p. Bronisława Surzyckiego, inżyniera-technologa, model na nowe wagony tramwajowe udoskonalonego typu.

Wagony te przy ciężarze mniejszym o 15% od dotychczasowych mogą pomieścić o 4 osoby więcej, koszt zaś ich budowy jest bez porównania tańszy.

Jak wiadomo, Towarzystwo belgijskie posiada przedsiębiorstwa tramwajowe w kilku miastach i zamierza powołać wagony nowego typu wszędzie wprowadzić.

Zapewne, że i w Warszawie wagony te znajdą z czasem zastosowanie.

= Przed św. Marcinem.

Z powodu zbliżającego się tradycyjnego dnia św. Marcina, dowóz gęsi na targi warszawskie jest nader znaczny.

Przy istniejących ograniczeniach eksportu do Niemiec, hurtownicy specjaliści, sprowadzający ptactwo przeważnie z gubernji siedleckiej, oraz okolic nadbrzeżnych grodzieńskiej, ześrodkowują działalność swoją na rynkach tutejszych, dzięki czemu i ceny gęsi mają być w r. b. niższe od zwykłych.

Najwięcej gęsi nadechdzą kolejami terespolską i nadwiślańską, przyczem znaczna liczba stad przechodzi na skład główny do tuczarni w Czarnym Dworze.

= Pobór do wojska.

Do wczorajszej superrewizji w barakach rekrutów na Pradze powołanych było ogółem 186-ju popisowych (114-ju chrześcijan i 72-eh żydów), popisowych z cyrkułu jerozolimskiego, zamieszczonych w spisach dodatkowych, podlegających służbie wojskowej bez losowania oraz tych, którzy w latach zeszłych otrzymali odroczenia do r. b.

Z tej liczby przyjęto do wojska 29-ju (chrześcijan 20-tu i żydów 9-ju), zaliczono do pospolitego ruszenia 86-ju (chrześcijan 58-ju i żydów 28-ju), udzieleno odroczeń do r. p. 63-em (chrześcijanom 30-tu i żydom 33), do szpitala na obserwację lekarską odesłano 3-ch (chrześcijanina 1 i żydów 2-ch), niezdatnego nie znalaziono ani jednego, nie stawilo się zaś 5-ju chrześcijan.

Dzisiaj odbywa się superrewizja popisowych tejże kategorii z cyrkułów: lazienkowskiego i nowoświatowego, jutro zaś poddawani będą oględzinom lekarskim popisowi, nie posiadający żadnych ulg, którzy w tegorocznem losowaniu wyciągnęli numery od 1-go do 200 włącznie.

= Roboty regulacyjne.

Przerwane z powodu znacznego przyboru Wisły roboty regulacyjne, prowadzone przy układaniu i bicu tany faszynowej, z ustaleniem się poziomu wody, w dalszym ciągu postępują.

Inżynierja czyni starania, ażeby tama rzeczona, okalająca wał praski, jeszcze przed nastaniem silniejszych mrozów doprowadzona była do drugiego filaru mostu od strony Pragi, na czem ukończona będzie regulacja w górze Wisły w obrębie miasta.

= „Barnóm.”

W dzielnicy wolskiej jakiś wędrowny przedsiębiorca rozkleił afisze, polecające obejrzenie „osobliwości”. Przedsiębiorca mianuje się „osobistem znajomem Barnóma”.

No, no...

= Z cyrku.

Od kilku dni daje przedstawienia w gmachu na Ordynackiem nowa trupa cyrkowa p. Godfroy.

Każde towarzystwo hipiczne, przybywające do Warszawy, powinno liczyć się z tym pewnością, że publiczność wielkiego miasta nawykła jest do pierwszorzędných artystów, do wykwiutnych kostjumów i rekwizytów, do rasowych koni.

Nie wątpimy, że i p. Godfroy we własnym intere-

sie będzie w przyszłości starał się o zaspokojenie tych słuszných wymagań publiczności wielkomijskiej.

Z personelu dotąd przedstawionego wyróżnić należy zdumiewającego istotnie ekwilibrystę p. Nave, wybornego i sympatycznie dowcipnego żonglera p. Bellinga, tudzież elegancką amazonkę, znaną nam już z trupy Cinisellich piękna Annie Georgie.

Baletu i numerów ensemblowych dotąd nie zaprezentowano. Dotkliwy brak uczuć daje jakiegoś takiego kłowna, który — nie dorównując nawet niezrównanemu zresztą Weldemanowi — zdołałby choć na chwilę obudzić trochę wesołości w cyrku.

= Żegluga.

Ruch statków pasażerskich w górnej Wiśle, mianowicie między Warszawą, Górą Kalwarją, Kozienicami, Nową-Aleksandrją i Sandomierzem, wstrzymano z dniem dzisiejszym.

Przyczyną przerwania żeglugi są względy sanitarne.

= Odnalezione klejnoty.

Przejeżdżającemu przez Warszawę w miesiącu maju agentowi jubilerskiemu Schechmanowi zginał portfel, zawierający drogie kamienie, jako to: brylanty, szafiry, szmaragdy itp.

Schechman, odbywający prawie jednym ciągiem podróż z Petersburga przez Moskwę i Kijów, był zmęczony i nie mógł sobie przypomnieć, gdzie pugilares uronił, czy też gdzie mu go skradziono.

Jak donosiliśmy w swoim czasie, zrozpaczony agent obiecywał 1500 rs. nagrody dla znalazcy.

Wszelkie jednak poszukiwania okazały się daremnymi.

Nopiero w tych dniach wykryto, że portfel z drogiemi kamieniami znalazł w wagonie między Kijowem a Berdyczowem Symcha Bister, który niezwłocznie uciekł za granicę, mianowicie do Brodów.

Tam znalazł spółnika i obaj, przeczekawszy kilka miesięcy, pojechali następnie do Holandji w celu sprzedaży przywłaszczonych klejnotów.

Przywłaszczycieli podczas dokonywania transakcyj policja holenderska ujęła w Hadze i Schechman odzyskał swoją własność.

Brakowało kilku sztuk brylantów mniejszej ceny.

W ogóle, podług obliczenia rzeczoznawców, drogie kamienie przedstawiały wartość przeszło 100,000 franków.

= Kradzieże.

Z mieszkania Heleny Naglowej pod № 49-ym przy ul. Chłodnej, otworzonego za pomocą wylamania zamków, skradziono garderobę, dwa zegarki i różne rzeczy wartości 330 rs. — Z poddaszy domów: pod № 7-ym przy ul. Przechodniej i pod № 4-ym przy ul. Karmelickiej skradziono bieliznę należącą do kilku lokatorów. — Pod № 29-ym przy ul. Świętokrzyskiej Antoniemu Białogłowskiemu skradziono klejnoty i różne dowody pieniężne. — Przyjęta do służby pod № 4-ym przy ul. Wałowej Frajda Furmanówna skradła klejnoty wartości 100 rs. i uciekła bez wieści. — Pod № 62-ym przy ul. Marszałkowskiej spełniono kradzież z włamaniem różnych przedmiotów na sumę przeszło 200 rs.; starszy dozorca, Joachim Oskirko, złodzieja, Stanisława Bezińskiego, z częścią łupu odnalazł, za co otrzymał 10 rs. tytułem nagrody.

= Przy pracy.

W fabryce ciesielskiej Karola Beyensego pod № 75-ym przy ul. Czerniakowskiej czeladnik, Ignacy Poniatowski, przy pilowaniu drzewa odciął sobie, przez własną nieostrożność, palec u lewej ręki.

Poniatowskiego odwieziono do szpitala przy ul. Smolnej. Na ul. Okopowej Wojciech Tarakowski, kolonista z Kępy, poprawiając uprzęż na koniu, został przez niesforną szkapę kopnięty.

Tarakowski poniósł dotkliwy szwank brzucha, a nadto, skutkiem upadnięcia, zwichnął lewą rękę.

= Zaczadzenie.

Zamieszkał pod № 3-im przy ul. Nalewki robotnicy kanalizacyjni: Apolinary Kruszewski i Bolesław Staniszewski, przed położeniem się spać napalili w piecyku żelaznym kosem.

Znaleziono ich zrana, skutkiem zaczadzenia, bez zmysłów. Stan zdrowia obu robotników, odwiezionych do szpitala ewangelickiego, jest groźny.

= Zawalenie się parkanu.

Pod № 13-ym przy placu Trzech Krzyży urządzono ogrodzenie w formie parkanu, gdyż w pomienionym domu urządzają się sklepy frontowe.

Parkan ten wczorajszego wieczora, około godz. 11-iej, zawalił się i przygniótł przechodzącą Eleonorę Zempową.

Podniesiono ją z ciężkimi obrażeniami nogi i krzyża. Zempową, po udzieleniu doraźnej pomocy lekarskiej, odwieziono do mieszkania pod № 57-ym przy ul. Mokotowskiej.

= Żonobójstwo.

Nocy dzisiejszej dom pod № 33-im przy ul. Dzielnej był widownią tragicznego wypadku.

Zamieszkały tam Erazm Swienow często bardzo kłócił się z żoną, a nawet bil ją tak, iż nieszczęśliwa kobieta uciekała do sąsiadów.

Wczorajszego wieczora Swienow powrócił w stanie podchmielonym, bardziej rozdrażniony niż zwykle i wszczął awanturę.

Swienowa uciekła do sieni, lecz gwałtowny małżonek dogonił ją i pchnął nożem w brzuch.

Swienowa upadła i straciła przytomność. Wezwany fellezer opatrzył ranę, lecz stan zdrowia rannej nie przedstawia żadnej nadziei.

Swienową odwieziono do szpitala ewangelickiego. Mordercę aresztowano.

= Pożary i poparzenia.

Nocy dzisiejszej, w podwórzu domu pod № 3-im przy ul.

Podwałe, zapaliła się z niewiadomej przyczyny obficie nagromadzona słoma.

Ogień ugasił stróż przy pomocy lokatorów.

Na Woli Krystyna Brzeziakowa rozlała benzynę, która wybuchnęła płomieniem.

Brzeziakowa, gasząc ogień, doznała poparzeń rąk i piersi.

+ Tania kuchnia.

Z Łęczycy piszą do nas pod d. 7-ym b. m.:

„Z przyjemnością przychodzi nam zanotować fakt o przejawach filantropijnych w naszym mieście.

Panie nasze, idąc za przykładem miast większych, na zebraniu, odbytem w d. 6-ym b. m., mając na uwadze zbliżającą się zimę, cięższy zarobek dla ubogiej ludności, uchwalily założenie taniej kuchni w Łęczycy.

Utworzony komitet damski, do którego weszły panie: Skrzynecka, Sowińska, Zaleska, Przanowska, Witkowska, Lunin, Butkiewiczowa, Korejwo i Nowakowa, wzięły na siebie obowiązek zbierania dobrowolnych składek, bądź w pieniądzech, bądź też w produktach spożywczych, zajęcie się urządzeniem kuchni w gmachu po-bernardyńskim, zakupem i rozdawaniem żywności, składającej się z gorącej zupy z kawalkiem mięsa i chleba.

Projekt wprowadzono natychmiast w czyn, tak, że już w d. 8-ym b. m. ma być wydany pierwszy obiad na 100 osób początkowo, a następnie w miarę przybywania środków i na więcej.

Obiad taki kosztować będzie 6 kop.

Nie potrzebujemy dodawać, że założenie kuchni taniej jest wielkiem dobrodziejstwem dla biedaków, których w naszym mieście liczymy wielu.

Mamy nadzieję, że szlachetne usiłowania naszych pań odniosą pożądaný skutek i odezwy ich o współudział, tak do mieszkańców miasta, jak i okolicy, nie pozostaną głosem wołającego na puszczy.

Obiady wydawane będą przez całą zimę.

W d. 12-ym b. m. dane będzie przedstawienie amatorskie z celem dobroczynnym.

Grana będzie komedia Aleksandra hr. Fredry p. t. „Damy i huzary”, prawdopodobnie lwia część dochodu dostanie się taniej kuchni, nie wątpimy więc, że teatr zapemiony będzie szczerle.

Spis wojskowy, który w r. b. z powodu epidemji odbywa się nie w Łęczycy, lecz w gminie Topoli pod miastem, w tych dniach będzie ukończony.

Cholera od czasu do czasu zabiera jeszcze ofiary, przedsięwzięte jednak przez władzę i lekarzy możliwe środki ostrożności nie dopuszczają do rozwinięcia się epidemji i jest nadzieja, że wkrótce pozbędziemy się tego niepożądanego gościa.”

+ Echa łódzkie.

Korespondent nasz pod d. 6-ym b. m. pisze:

„Przed kilkunastu laty założono w Łodzi udziałowy sklep spożywczy, który, przechodząc różne koleje, został zwinięty.

Na ostatniem zebraniu ogólnem uczestników likwidacji sklepu powierzono specjalnej komisji.

Od owego czasu upłynęło lat kilka, co jednak komisja zrobiła, b. uczestnicy sklepu nie wiedzą, gdyż rezultatów likwidacji nigdzie nie ogłoszono.

Ponieważ wiele osób nie odebrało swoich wkładów, przeto słusznem jest żądanie, ażeby członkowie komisji zdali ostatecznie sprawę z powierzonych im czynności.

Słyszeliśmy, że bar. Krüger z Niechcic nabył na lat kilka od p. Augusta Zawiszy-Czarnego prawo wydzierżawiania propinacji na gruntach czynszowych, w Bałutach położonych.

Przy głównej ulicy Bałut, Zgierskiej, kosztem rządowym urządzone są rynsztoki; idąc za tym przykładem, właściciele posesyj, przy tejże ulicy położonych, układają bruk na trotuarach.

Teatr łódzki wyjeżdża jutro do Częstochowy, gdzie da trzy przedstawienia, a mianowicie we wtorek „Champignol mimo woli”, we środę „Te, które się szanuje” i we czwartek „Stadla paryskie”.

W piątek przedstawienia w teatrze Victoria nie będzie, w sobotę „Krewniacy” Bałuckiego, a w niedzielę „Champignol mimo woli”.

Pierwsze widowiska w cyrku Cinisell'ego cieszyły się ogromnem powodzeniem kasowem.”

+ Dla lekarzy.

Lekarz potrzebny jest w osadzie Nadarzynie, w pow. płońskim, ponieważ zamieszkały tam dotychczas lekarz w tych dniach osadę opuścił.

Blizszych informacji udziela apteka p. F. Rejmentowa w Nadarzynie przez Pruszków.

+ Straszna zbrodnia.

W lesie, należącym do folwarku Kostkowice, w pow. olkuskim, w dniu 29-ym z. m. dwu pastuszków odnalazło odgrzebane przez psy szczątki zwłok ludzkich.

Śledztwo wykryło, że były to zwłoki Ryfki Siegelbaumówny, córki właściciela młyna, zwanego „Papiernią”.

Ryfke, słynną z urody, wykradł z domu przed trzema laty głośny opryszek, Malarski, i wyjechał z nią do Ameryki.

Ponieważ wkrótce zaczął obchodzić się z nią w sposób nieludzki, Ryfka oddała się pod opiekę władz amerykańskich, skutkiem czego Malarski skazany został na trzy lata więzienia, Ryfka zaś, zapracowawszy na koszty podróży, powróciła do matki.

Malarski zapowiedział jej wówczas, że prędzej czy później zginie z jego ręki.

Po powrocie do kraju, dowiedziała się Ryfka, że Malarski umknął przed więzieniem.

Po raz ostatni widziano ją wychodzącą z domu z Kazimierzem Surowcem, przyjacielem opryska, istniejącemu więc podejrzenie, że Malarski dotrzymał strasznego przyrzeczenia.

W sali koncertowej.

Pomiędzy utworami, wykonanymi przez p. Alfreda Grünfelda na wczorajszym koncercie Towarzystwa muzycznego, znajdowała się transkrypcja (z dramatu muzycznego Wagnera „Walkirja”), nosząca nazwę „Feuerzauber” (Czar lub zaklęcie ognia).

Sądząc jednak z powodzenia i entuzjastycznego przyjęcia, jakim się cieszył znakomity fortepianista, w ciągu całego wieczoru zdawał się panować wyłącznie Grünfeldzauber dzięki czarowi indywidualności, która, nie pozbawiając się cech rzeczywistego artysty, umie do tłumów przemawiać siłą dziwnej, niemal czarodziejskiej popularności.

Z przyjemnością też zaznaczyć wypada, że artysta ten nie ze swoich odrębnych przymiotów nie zatracił, jakkolwiek czynnik poważniejszy w jego popisach zaznaczają się również wyraźnie.

Dlatego też wczorajszy program, wykonany przez p. Grünfelda, dzielił się wyraźnie na dwie części. W pierwszej, przeznaczonej do odtwarzania utworów o szerszym zakresie, czuć było chęć i umiejętność utrzymania się na wysokości natchnienia takich mistrzów, jak: Beethoven i Chopin, Brahms i Grieg, w obfitym zaś szeregu własnych utworów i nadprogramowych darów artysta przemawiał potokiem tego szczerzego, krewkiego, pełnego życia i werwy temperamentu, któremu oprzeć się nie jest w stanie.

P. Grünfeld nawiązał nie dawnych stosunków z publicznością warszawską mistrzowskim wykonaniem tego zawsze pięknego „Andante favorit” Beethovena, którem przed lat dziesiątkiem powitał niegdyś melomanów tutejszych. Następnie artysta wykonał wspaniałą rapsodję Brahmsa (H-minor), utwór pełen męskiej powagi i siły, po raz pierwszy wykonany u nas przez p. Teresę Carenno.

Prawdziwą nowością było wykonanie „Ballady”, utworu Edwarda Griega. Młodzieńcze to dzieło utrzymane jest w formie warjacji na temat norweski, którego opracowanie zdumiewa bogactwem szczegółów rytmicznych i harmonicznych. Motyw, pełen prostoty, potęguje się stopniowo, dochodząc do prawdziwie dramatycznego, właściwego balladzie wyrazu. Miśnawicie epizod, utrzymany w formie marsza żałobnego, spowitego w potężne zwoje otoczenia w oktawach, sprawia wrażenie niezwykle, przejmujące.

Na równej wysokości stało wykonanie jednego z najpiękniejszych, chociaż mniej ogólnie grywanych nokturnów Chopina (op. 62, E-major).

We wszystkich powyższych wymienionych utworach p. Grünfeld przedstawił się ze strony poważnej, pozostawiając na stronie wszelkie błyskotki i wirtuozowe drobnostki.

Ogół słuchaczy, zebranych tłumnie, szanuje i poważa te wielkie imiona, ale gdy ma przed sobą Grünfelda, zdaje się wdychać tylko do tego artysty, który jest tego imienia cechą właściwą, nienależną do niego.

Czuje to i sam artysta, który po złożeniu hołdu sztuce nie waha się popisać całym szeregiem miniatury sztuczki.

Słyszeliśmy więc istotnie ślicznego „Gayota” własnej jego kompozycji (op. 32 Es-major). W tej nieszczęśliwej drobności znać artystę władającego formą poważniejszą, iskrzącą się opracowaniem polifonicznym, wyrażającym się w nader zręcznych imitacjach kanonicznych.

„Romans” (op. 42), pełen wyrazu, zdaje się domagać jakby podkładu poetycznego, zwłaszcza, gdy słuchamy tej pieśni w wykonaniu przez autora.

Nareszcie „Tańce węgierskie”, w opracowaniu A. Grünfelda, stają się wybuchem wirtuozowym, który porywa wszystkich finezją i werwą rytmiki, przybranej w świetną szatę fortepianową. Nie też dziwnego, że artysta, przyjmowany w ciągu całego wieczoru nadzwyczaj serdecznie, zmuszonym był do podwójnego niemal programu.

Więc oprócz transkrypcji z „Walkirji”, słuchacze mieli parafrazę z pieśni Schuberta („Wohin” i „Fourelle”), Moszkowskiego utrzymaną w rytmach hiszpańskich „Guitarre”, istne cacko wykonania, powtórzenie walczyka (E-minor) Chopina, wykonywanego z nieporównanym artystą. Koroną jednak całego popisu było przypomnienie owych walców

Straussa, które stały się tradycją niby legendową, nieodłączną od imienia Alfreda Grünfelda.

W traktowaniu tanecznych motywów w sposób tak poetyczny p. Grünfeld jest poprostu nieporównany, nie dziwny się też temu wybuchowi ogólnego zadowolenia, który wśród otaczających estradę słuchaczy zapanował.

Ostatecznym epizodem była „Pizzicato — polka” Delibesa, poczem „Pieśnią bez słów” Mendelssohna zdolał nakłonić artystę uspokoić nie znający miary entuzjazm.

Słowem, wczorajszy koncert zaliczyć należy do najudatniejszych, łączyły się bowiem w popisach artysty pierwiastki artysty poważnego z prądem ogólnego zadowolenia.

Solistką wokalną była panna Józefa Kurtzówna, która, prowadząc w dalszym ciągu studia pod kierunkiem prof. M. Horbowskiego, wykazała wczoraj postęp rzeczywisty. Wykonanie arji z „Wesela Figara” Mozarta („Porgi amor”) oraz prześlicznych pieśni Żeleńskiego („Posyłka”), Moniuszki („Wędrowna ptaszyna”) i nadprogramowy Griega („Ja Kocham cię”) zyskało śpiewaczce ogólne uznanie.

St. Ciechomski.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 10-go listopada, o godz. 8-jej wieczorem, w salach re-dutowych, odbędzie się koncert Towarzystwa śpiewackiego „Lutnia”.

— D. 10-go listopada, w warszawskim okręgowym zarządzie intendentury, odbędzie się licytacja na dostawę w r. p. prowjantu i owsa do gubernji siedleckiej oraz do magazynów brzesko-litewskich; wadium wymagane jest w stosunku 20%.

— Do d. 10-go listopada przyjmowane będą w kasie Banku handlowego w Łodzi i w kasie Banku handlowego w Warszawie akcje od tych akcjonariuszów, którzy zechcą uczestniczyć w zebraniu ogólnem Banku handlowego w Łodzi, zapowiedzianem na d. 10-ty grudnia.

— Do d. 10-go listopada kancelarja warszawskiego Towarzystwa ogrodniczego (ulica Chmielna № 14-ty) przyjmować będzie deklaracje od osób, chcących wziąć udział w urządzonej przez toż Towarzystwo wystawie wyrobów z owoców i jarzyn; wystawa rozpocznie się d. 25-go b. m.

— D. 10-go listopada, w zarządzie intendentury okręgu wojennego warszawskiego, odbędzie się licytacja na dostawę do gubernji warszawskiej 20,698 czterciwrtki maki; do kaliskiej: 831 czterciwrtki maki, 458 cz. kaszy hreczanej i 465 cz. kaszy pszennej; do gubernji piotrkowskiej: 17 cz. kaszy hreczanej i 17 cz. pszennej; do magazynów warszawskich № 5 i 6 owsa 46,010 czterciwrtki.

— D. 10-go listopada, o godz. 12-jej w południe, w komitecie wojkowego szpitala ujazdowskiego w Warszawie, odbędzie się trzy oddzielne licytacje: na zrobienie 18 stolików drewnianych z szafkami, na dostarczenie 15 łózek żelaznych z poscielą i na dostawę 450 funtów włosia.

— D. 10-go listopada, o godz. 1-jej po południu, w rządzie gubernjalnym warszawskim, odbędzie się licytacja na dostawę w r. p. produktów spożywczych: a) dla arezstantów, którzy będą zatrzymani w pięciu więzieniach w Warszawie, od 9-80 za dzienną porcję jednego arezstanta i b) dla arezstantów więzienia brzesko-kujawskiego od 8,98 kop. za dzienną porcję arezstanta. Wadja są wymagane: przy pierwszej dostawie rs. 8200, a przy drugiej rs. 680.

ZE ŚWIATA.

× Z Krakowa donoszą nam pod dniem 8-ym b. m.: „Zjazd na pogrzeb ś. p. Jana Matejki nie był liczny i gdyby nie lwowianie, przybyli w liczbie stu osób, t. zw. „obcych” wcale nie byłoby znać na smutnej tej uroczystości. Pogodny wprawdzie, lecz posępny i grozący słońca dzień listopadowy był zapewne przyczyną, iż w ogóle niewiele kobiet przybyło. Z dygnitarzy krajowych, oprócz księcia marszałka Sanguskiego i członków wydziału krajowego, obecni byli członkowie delegacji galicyjskiej w Wiedniu, kilku posłów do sejmu i t. d. Wienców ogółem złożono z górą sto i prawie wszystkie były niesione przed trumną aż do grobu. Najpiękniejszym z wieńców i prawdziwie pomyslowym był złożony przez kolonję malarzy i rzeźbiarzy tutejszych. Kilkadziesiąt palet z namalowanymi nazwiskami artystów, połączone liściami palmy i dętami rzeźbiarzy nieśli w orszaku pp. Józef Krzesz, artystka-rzeźbiarka Roźniatowska i Mieczysław Zawiejski, rzeźbiarz z Florencji. Namiestnik Galicji, hr. Badeni, przebywający w Wiedniu, usprawiedliwił nieobecność swoją na pogrzebie ważnemi sprawami państwa i nadesłał rodzinie Matejki wyrazy ubolewania z powodu zgonu mistrza.”

× „La Revue des Revues.” Wychodzący od lat kilku w Paryżu pod kierunkiem J. Finota miesięcznik pod wyższym tytułem coraz większym cieszy się uznaniem czytającej publiczności. Jak wiadomo, redakcja tego miesięcznika wpadła na szczęśliwą myśl streszczania w swem piśmie najciekawszych artykułów z miesięczników świata całego, a nawet podawania wybitniejszych artykułów w całości. W ten sposób czytelnik *Revue des Revues* ma co miesiąc przed sobą treść i najżywotniejsze artykuły pism takich, jak: *Ateneum, Ny Svensk Tidskrift, Wiestnik Jewropy, Revue Suisse, Revue de Belgique, Biblioteka warszawska, Revista Contemporanea, Imperial Asia-tic, Nord und Süd, Revue philosophique, Nuova Antologia, Astronomie, Edimburgh, Quarterly, Contemporary, Nineteenth Century, Fortnightly, National, New, Waffen Nieder, Westminster, North American, Zu-*

kunft, Harper, Revue des deux mondes i wielu wielu innych. Osobny dział stanowi treść wszystkich miesięczników całego świata, jako to: francuskich, niemieckich, angielskich, amerykańskich, hiszpańskich, holenderskich, włoskich, ruskich, polskich, skandynewskich, oraz przegląd treści wszystkich książek, które w ostatnim miesiącu ukazały się z pod prasy drukarskiej. Od dnia 1-go stycznia r. p. *Revue des Revues*, zachęcone powodzeniem, z miesięcznika staje się dwutygodnikiem, tak, iż czytelnicy dostawać będą zeszyt dwutygodniowy, tej samej objętości, co dzisiejszy miesięcznik, i to za cenę dotychczasową. Jednocześnie *Revue des Revues* zmienia tytuł, gdyż zwać się nadal będzie *Revue d'Europe et d'Amérique*.

× Z pięciu stron. Fotografia nie zadowalnia się zdejmowaniem portretów *en face* lub z profilu, lecz chce mieć człowieka sportretowanego ze wszystkich stron odrazu. Najnowszym wynalazkiem na tem polu są aparaty, podające aż pięciokrotne zdjęcia odrazu. Fotografujący się nie pozuje kilkakrotnie, siada raz tylko nawprost aparatu, zaopatrzonemu w szkła pochyłone pod kątem 45°, i otrzymuje odrazu fotografię własną, z przodu, z tyłu i z boków.

BAŃKI MYDLANE.

Roztropna odpowiedź.
— Proszę tatusia, zkad pochodzi wyrażenie: stracić z miłości głowę?
— Hm... chyba z czasów Judyty i Holoferesa, który także z miłości stracił głowę..

*
Dzisiaj w nocy, po północy
Zgadnij, pani, co się stało?
Napadało śniegu tyle,
Aż na dachach było białe.
Nie straciły drzewa liści,
A już w białym puchu giną,
Jakby zimna unikaly
Pod śnieżystą, pod pierzyną.
A w południe znów spojrzalas,
Piękna pani, poprzez okno:
Aż tu śniegu ani śladu,
Drzewa w dżdżu jesiennym mokną
Tyle wrażeń na raz było
Wśród jesieni mglistej ranki:
Niespodzianka w rannej dobie
I w południe niespodzianka.
Gdy w przejawie każdym życia
Mędzec głębszej myśli szuka,
Pomyśl, pani, z tego ranka
Jaka plynie ci nauka?
W sercu twojem już niejedna
Była walka, była burza,
Bo nie pączek tyś w rozkwicie.
Lecz dejrzała jesteś róża.
A choć w życia tyś jesieni,
Chowasz tkliwie, oczywiście,
W głębi serca nici złote
I zielone złudzeń liście.
Strzeż ich, pani! Niebezpieczna
Są jesienne te podmuchy:
Lada chwila liście mogą
Pokryć śniegu białe puchy..

Dla nędzy wyjątkowej.
Z. S. rs. 4.
Dla biednych uczniów.
Jeden szynel.

Nekrologja.

† S. P.
Ksiądz Franciszek Chmielewski,
kanonik honorowy łowicki, proboszcz parafji
Narodzenia Najsw. Marji Panny na Lesznie,
opatrzonej św. Sakramentami, po długiej i bardzo ciężkiej chorobie, zakończył żywot doczesny w dniu 9 listopada, o godzinie 6-jej zrana, przeżywszy lat 65. Nabożeństwo żałobne rozpocznie się w dniu 11-ym b. m., to jest w sobotę, o godzinie 9-jej zrana i trwać będzie do godziny 12-jej w południe. Wyprowadzenie zaś zwłok nastąpi tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 3-jej po południu na cmentarz powązkowski.
2—4914

† S. P.
Aleksandra Rzeczkowska,
po długiej i ciężkiej chorobie, zmarła w dniu 8-ym b. m. Pozostała rodzina zaprasza na żałobne nabożeństwo o godz. 9 i pół zrana, w kościele św. Krzyża, w dniu 10 b. m. i na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła, o godzinie 3-jej po południu na cmentarz brudziński.
—4915

† S. p. Honorata ze Szczerbińskich Sejdler,

wdowa, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 8-go listopada 1893 r., przeżywszy lat 73. W smutku pozostałe córki, zięciowie i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo, odbyć się mające w kościele św. Aleksandra dnia 10-go b. m., to jest w piątek, o godz. 10 i pół zrana, a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, o godzinie 4-jej po poł., na cmentarz powązkowski.
—4907

W dniu 10-ym listopada r. b., o godzinie 10-iej zrana, w kościele powązkowskim odbędzie się żałobne nabożeństwo za spój duszy



Ludwika Zaremby-Celińskiego, obywatela ziemskiego,

po którym nastąpi przeniesienie zwłok do grobu rodzinnego. Na te smutne obrządki pozostała rodzina zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —4912

† Dnia 11 listopada r. b., to jest w sobotę, jako w trzecią rocznicę śmierci

ś. p. Mateusza Nowakowskiego,

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Aleksandra, o godzinie 10-iej zrana, na które pozostała żona z rodziną zaprasza krewnych, przyjaciół i życzliwych. —4902

† W dniu 11-ym listopada r. b., o godzinie 9-iej zrana, odbędzie się w kościele po-karmelickim nabożeństwo żałobne za spój duszy zmarłego w dniu 6-ym b. m. ś. p.

Mieczysława Leitgeb, a,

[b. księgarza w Poznaniu,

na które rodzina zaprasza przyjaciół i znajomych. —4917

† W sobotę, dnia 11-go listopada, jako w czternastą bolesną rocznicę śmierci

Michała Drazewskiego,

odprawione będzie żałobne nabożeństwo w kościele św. Antoniego przy ulicy Senatorskiej, o godzinie 10-iej zrana, na które w ciężkim smutku pozostała córka i zięć zapraszają życzliwych. —4859

† W sobotę, dnia 11-go listopada r. b., jako w dniu imienin ś. p. Marcina Pruszkowskiego,

radcy stanu, b. sędziego apelacyjnego, za spój jego duszy odprawiona będzie wotywa żałobna, o godzinie 10-iej zrana, w kościele Przemienienia Pańskiego (po-kapucyńskim) przy ulicy Miodowej, na którą w ciężkim smutku pozostała żona zaprasza rodzinę i życzliwych. —4905

† Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę ś. p. Wiktorji Tauer,

przez odprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku, składa serdeczne „Bóg zapłać” pozostała RODZINA. —4918—

Z Petersburga.

O ostatnich chwilach kompozytora ruskiego, Piotra Czajkowskiego, czytamy w *Now. wr.*:

„W poniedziałek zeszłego tygodnia P. Czajkowski obecny był w teatrze Maryjskim na przedstawieniu swojej opery „Eugenjusz Onegin”, we wtorek był w sali Kononowa, gdzie dawano „Machabeuszów”, we środę jadł obiad u znajomych, a wieczorem był w teatrze Aleksandryjskim.

„Po teatrze P. Czajkowski zaszedł w towarzystwie przyjaciół do restauracji, gdzie pomiędzy innymi wypił szklankę surowej wody rzecznej. Powróciwszy do domu, Cz. źle spał, a chociaż rano czuł się niezdrów, nie powiedział jednak o tem nikomu, lecz sam zaordynował sobie wodę gorzką.

„Było to zgubnem, wywołało bowiem w przewoźniku kiszczkowem reakcję alkaliczną, sprzyjającą rozwojowi przecinków cholerycznych. Kiedy we czwartek posłano po lekarza, u Cz. pojawiły się już wszystkie symptomy cholery. Czajkowski nie tracił jednak przytomności i sam zwracał uwagę, że ucieka kurcze to w palcach u rąk, to u nóg. Już w piątek pomimo wysiłków sześciu lekarzy położenie Czajkowskiego było bez nadziei.

W sobotę i niedzielę Cz. nie mógł już mówić, chociaż nie tracił przytomności i porozumiewał się z otoczeniem ruchami lub wyrazem twarzy. Na kwadrans przed śmiercią otworzył raz jeszcze oczy, aby spojrzeć na blizkich, i cicho zasnął.

„Piotr Czajkowski zmarł w mieszkaniu swego

brata M. I. Czajkowskiego, pisarza dramatycznego, u którego zatrzymywał się zwykle, przyjeżdżając do Petersburga. Zmarły kompozytor przyjechał niedawno ze swojego majątku w pobliżu Klina, aby dyrygować własną symfonią. We wtorek zeszłego tygodnia Czajkowski chciał wyjechać, rozmyślił się jednak i pozostał.”

W *Now. wr.* czytamy:

„W niedalekiej przyszłości wchodzi w wykonanie ustawa o podatku od mieszkań, a zatem byłoby zupełnie na dobie wprowadzić w czyn dawniej już rozstrzygniętą i zatwierdzoną kwestję o dodatkowym wynagrodzeniu urzędników pocztowo-telegraficznych pieniędzmi na mieszkanie. Z liczby tych pracowników niewielu otrzymuje takie dodatki. Oprócz tego należałoby ogłosić ustawę emerytalną, zastosowaną do instytucji pocztowo-telegraficznych od d. 13-go stycznia 1888-go r. Urzędnicy, opłacając prawie przez sześć lat po 6% od swojego wynagrodzenia na emeryturę, pozostają w niewiadomości, kiedy z emerytury zaczną korzystać, o ile zabezpieczy ich był wraz z rodzinami i jaka liczba lat płatnych brana będzie jako norma przy wydawaniu emerytury.”

Dzienniki petersburskie zamieściły ważną i ciekawą wiadomość, jako w sferach rządzących poruszono kwestję skasowania własności gminnej w guberniach centralnych Rosji. Jak wiadomo, w guberniach tych grunta włościańskie stanowią wspólną własność gminy, komuny „obszczyzny”, która uprawia je wspólnie i wspólnie dzieli się plonem. Otóż obecnie owa własność wspólna ma być zniesiona wraz z odpowiedzialnością solidarną w kwestjach majątkowych, a natomiast wprowadzony ma być zwykły typ drobnej własności rolnej.

Birż. wied. piszą:

„Przy pomocy niewielkiego subsydjum od ministerjum dóbr państwa, znany hodowca jedwabników, J. Szumski, urządza na szeroką skalę w Taraszcach szkołę jedwabniczą z przedziałnią na 25 warsztatów. Obiedwie te instytucje mogą stać się z czasem ogniskiem jedwabnictwa w całej gubernji kijowskiej. Na wiosnę r. 1894-go p. Szumski zaproszony został przez petersburskiego marszałka szlachty hr. A. Bobrińskiego do jego kijowskiego majątku Smiała. Z inicjatywy marszałka p. Szumski ma zasadzić w dziesięciu wsiach hr. Bobrińskich u włościan po 10,000 szcziponek morwy, ogółem 100,000 szcziponek. Hr. Bobriński przyobiecał w razie dalszego rozwoju jedwabnictwa oddać swoją cukrownię w Jablonowie na przedziałnię.”

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

PRZESILENIE W WIEDNIU.

Wiedeń 9-go października. (Tel. pr. K. W.)—Kwestje osobiste dotąd nie załatwione. Jako kandydatów do teki spraw wewnętrznych wymieniają także namiestnika szląskiego Jaegera i byłego namiestnika morawskiego Loebla. Coraz prawdopodobniejszym jest objęcie teki oświaty przez Bobrzyńskiego. Windischgratz w dalszym ciągu przy pomocy hr. Badeniego prowadzi układy. Hr. Kalnoky odjechał do Szwajcjarji w tem przekonaniu, że zarówno węgierskie, jak przedlitawskie przesilenie w zasadzie ukończone.

OPINJA RIEGERA.

Praga czeska 9-go listopada. (Tel. pr. K. W.)—Dr. Rieger oświadcza, że tworzący się obecnie gabinet uważa za przejściowy. Powinien on utworzyć drogę rządowi prawdziwie ugodowemu. Ugoda o parta na istotnem równouprawnieniu wszystkich narodowości przedlitawskich nie miałyby —wszakże nie wspólnego z poronioną próbą ugodową hr. Taaffego z r. 1890-go. Wszelki projekt reformy wyborczej powinien być naprzód przedstawiony sejmom koronnym do dania opinji.

ZATOPIENIE PANCERNIKA.

Londyn 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—Sprawdza się wiadomość, że pancernik rządowy brazylijski „Rio de Janeiro”, mający na pokładzie 1110 żołnierzy Peixota, przeznaczonych do Santos, zatopiony został przez pancernik powstańczy „Republica”, który go ścigał do zachodu słońca i wieczorem zdołał przebić jego pancierz. Cała załoga utonęła.

WERDYKT SADU.

Praga czeska 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—Sąd przysięgłych w Budziszynie uwolnił re-

daktorów Sokola i Müllera. Obecni w sali sądowej czesi powitali ten wyrok głośnie okrzykami „Na zdar!”

NOWA POŻYCZKA.

Berlin 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—Do rady związkowej wniesiono projekt zaciągnięcia pożyczki na wojsko, marynarkę i koleje państwowe na rachunek roku budżetowego 1894/5-go w sumie 116¼ miljonów marek, tudzież żądanie kredytu dodatkowego w sumie 550,000 marek.

NOWE PODATKI.

Berlin 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Rząd preliniuje dochód z nowego podatku od wina na 17 miljonów.

Berlin 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Dochód z nowego podatku tytoniowego obliczają na 104 miliony marek, z czego odtrącić należy 5 miljonów na administrację.

ŚLUBY CYWILNE.

Budapeszt 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Prezes ministrów, Wekerle, po powrocie z Wiednia pojawił się wczoraj wieczorem w klubie liberalnym i potwierdził, że projekt ustawy o ślubach cywilnych uzyskał sankcję cesarską. Prosił on, aby przygotowywanego dlań pochodu z pochodniami zaniechano.

KANAŁ PANAMSKI.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—Zwołane na wczoraj zgromadzenie kapitalistów i techników obradowało nad dalszą budową kanału panamskiego. Budowa ukończona ma być w ciągu lat pięciu kapitałem 500 miljonów franków. Dotychczasowe łożysko kanału ma być o osiem metrów pogłębione. Projekt ma widoki urzeczywistnienia.

DO WNĘTRZA SAHARY.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. K. War.)—Gaulois podaje bliższe szczegóły o wyprawie francuskiej do południowej Sahary. Użyte na ten cel wojska w sile 4,000 ludzi pod komendą pułkownika Didiera, tworzą dwa oddziały. Jeden z nich ciągnie do Timmimun w Gurarze, drugi do Insala w Tidikelt.

ROCHFORT.

Londyn 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Rochfort zamierza przesiedlić się do Brukselli, jeżeli izba nie uchwali amnestji.

KORNELJUSZ HERZ.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Zapewniają, że prof. Brouardel zdumiony był bystrością umysłową Korneliusza Herza.

WOJNA Z DAHOMEJEM.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—Rząd otrzymał nowe wiadomości od generała Dodds-Król Béhanzin zakomunikował mu, iż wyprawił do Francji swojego posła. Dodds odpowiedział, że Francja, jako strona zwyciężająca, ma prawo żądać od niego bezwarunkowego poddania się. Wojska francuskie dążą na północ celem ostatecznego pobicia Béhanzina.

ZGODA EGIPSKA.

Londyn 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Biuro Reutersa donosi, że wszystkie powody nieporozumienia pomiędzy kedywem egipskim a Anglią usunięte. Kedyw poddał się zupełnie wpływowi anglików.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. W.)—Ajencja Havasa dowiaduje się, iż rząd angielski zażądał od Egiptu 40,000 funtów sterlingów za powiększenie od stycznia r. b. wojsk okupacyjnych nad Nilem.

WYSTAWA PARYSKA.

Paryż 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. Warsz.)—Uchwala komisji wystawowej, aby wystawę powszechną w r. 1900-ym urządzić na polu Marsowem i na placu Inwalidów, wywołała powszechne zadowolenie.

SZPIEGI.

Berlin 9-go listopada. (Tel. pr. Kur. War.)—W śledztwie zeznali aresztowani w Kielu dwaj francuzi, że są oficerami sztabu jenerałnego.

OPIEKA NAD PRACĄ.

Bern w Szwajcarii 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. War.)—Rada związkowa przeznaczyła 3000 marek na urządzenie tutaj w przyszłym roku międzynarodowego kongresu opieki nad pracą.

ZMOWA.

Paryż 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Zmowa w departamencie Nord przyniosła towarzystwom stratę 5-ju milionów fr., a robotnikom 6 milionów.

Londyn 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Dzienniki domagają się natarczywie od Gladstone'a, który utrzymuje, że jego rząd jest ludowym, aby wystąpił z pośrednictwem w sprawie zmywy węglowej; dalsze bowiem zwlekanie rządu prowadzi do ruiny setki tysięcy ludzi.

WYBUCH W TEATRZE.

Barcelona 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—Urzędowo stwierdzono, iż skutkiem rzucenia bomb w teatrze „Liceo” zginęło osób 22, rannych jest 40. Bomby podobne były zupełnie do tych, jakich Pallas użył do zamachu na marszałka Martinez de Camposa.

NOWA OPERA.

Medjolan 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—Nowa opera Leoncavalla: „Medyceusze”, wystawiona w tutejszym teatrze Dal Verme, doznała świetnego powodzenia. Mieści ona rzadkie piękności. Powodzenie rosło z każdym aktem. Entuzjazm słuchaczy niezmierny.

FLOTA ANGIELSKA.

Londyn 9-go listopada (Tel. pr. K. War.)—Times protestuje przeciw oświadczeniu Gladstone'a w izbie gmin, iż rząd zupełnie jest zadowolony z sily floty angielskiej na morzu Śródziemnym. Organ City upatruje w tem sprzeczność z oświadczeniami pierwszego lorda admiralicji, którzy świeżo w Sheffieldzie dowodził potrzeby zwiększenia angielskiej eskadry śródziemnomorskiej.

WOJNA Z MAURAMI.

Madryt 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Z Melilli donoszą, że oddział wojska hiszpańskiego zaprowiantował szczęśliwie forty zewnętrzne.

BUNT ASZANTÓW.

Londyn 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—Zaprzeczają, jakoby król aszantów zginął. Natomiast grozi Anglikom nowa wojna z aszantami. Wkroczyli oni już na terytorjum Adonaben, które stoi pod protektorem angielskim. Wojska kolonialne wyruszyły do Adonaben, aby wypędzić zeń aszantów.

ROKOSZ W BRAZYLJI.

Waszyngton 8-go listopada (T. pr. K. W.)—Admirał de Mello zakupuje okręty w Stanach, które mają zatopić okręty nabyte świeżo tutaj przez prezydenta Peixota.

MOWA TRONOWA.

Ateny 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—Król otworzył wczoraj sesję parlamentu mową tronową, w której zapowiedział pożyczkę na uregulowanie długów publicznych, reorganizację banku narodowego i zniesienie kursu przymusowego.

NEDZA W SYCYLJI.

Rzym 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Messagero zamieszcza rozmowę z jednym z członków rządu w sprawie stanu rzeczy na wyspie Sycylji. Ruch robotniczy przybrał tam przerażające rozmiary. Rząd jest bez rady. Na całej Sycylji panuje skutkiem braku pracy nieopisana nędza. Środki państwowej są niewystarczające, dalsze zaś obciążanie ludności podatku dla zaopatrzenia głodnych niemożliwe.

MOMMSEN.

Berlin 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Słynny historyk, Teodor Mommsen, obchodził wczoraj w Rzymie pięćdziesięcioletni jubileusz swojego tytułu doktorskiego.

KATASTROFA W SANTANDER.

Madryt 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Stwierdzono, że na okręcie, który wyleciał w powietrze w Santander, znajdowało się 500 skrzyń dynamitu.

TRZESIENIE ZIEMI.

Wiedeń 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—W pięciu miejscowościach w Styrii było wczoraj trzęsienie ziemi, które trwało pięć sekund.

„HYMN DO APOLLINA”.

Ateny 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—W Delfach znaleziono tekst i muzykę starożytnego „Hymnu do Apollina”. Odkrycie wywołało silną sensację.

POWÓDŹ.

Rzym 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Miasto Cassino stoi na kilka metrów pod wodą. Pociąg kolejowy ugrzązł w nurtach. W Salerno runęło wiele domów.

KATASTROFY.

Londyn 9-go listopada (Tel. pryw. K. W.)—W Dover zawalił się dach dworca kolejowego i uszkodził stojące pod nim pociągi.

Bruksella 9-go listopada (Tel. pryw. K. W.)—Kolegium jezuitów w Mons splonęło.

Nowy Jork 8-go listopada (Tel. pr. K. W.)—Z Detroit donoszą, że parowce „Albany” i „Filadelfia” zetknęły się skutkiem mgły panującej i obydwa poszły pod wodę. Załogi uratowały się na łodziach, z których wszakże jedna przewróciła się. Dwadzieścia pięć osób utonęło.

WOJNA KOLONJALNA.

Londyn 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Daily News donoszą, że generał Forbes w pobliżu fortu Victoria stoczył z matabelesami nową zwycięską bitwę.

Londyn 9-go listopada (Tel. pr. K. War.)—W Kapsztadzie panuje silne zaniepokojenie, ponieważ od dziesięciu dni niema wiadomości o ruchach wojsk angielskich, operujących przeciw Lobenguli. Daily News dowiadują się, że wielkie siły matabelesów zbliżają się do kolumny pułkownika Goolda Adamsa, zamierzając ją odciąć od innych kolumn.

WYBORY W UNJI.

Nowy Jork 8-go listopada (Tel. p. Kur. W.)—Przy wczorajszych wyborach urzędników w stanie nowojorskim wybrano samych republikanów. W stanie New Jersey pobito kandydatów demokratycznych. Mac Kinleya wybrano gubernatorem w Ohio.

CHOLERA.

Lwów 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—W ciągu 24 godzin były w Galicji już tylko dwa wypadki choleryczne.

Budapeszt 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—W ciągu 24 godzin zachorowało na Węgrzech osób 6, zmarło 5.

Berlin 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Skutkiem procesu hanowerskiego cesarz chciał dać dymisję dziesięciu oficerom i tylko na usilne przedstawienia wyższych sfer wojskowych dał się nakłonić do łagodniejszych decyzji.

Berlin 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—Z Paryża i Londynu sygnalizują gwałtowny spadek walorów hiszpańskich, skutkiem czego spadają one i tutaj. Sfery finansowe obawiają się, iż wyprawa do Marokku zrujnuje finanse hiszpańskie.

Wiedeń 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—Cesarzowa Elżbieta wróciła tu z Budapesztu.

Paryż 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—W izbie tworzy się nowa grupa czysto-socjalistyczna. Dotąd przystąpiło do niej 25-ju deputowanych.

Paryż 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Komunikat półrządowy zapewnia, że gabinet przedstawi się izbie deputowanych bez żadnej zmiany.

Londyn 9-go listopada (Tel. pr. Kur. W.)—Izba gmin przyjęła po czterodniowych obradach bil o nowej organizacji rad okręgowych i kościelnych.

Rzym 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Minister robót publicznych, Genala, zmarł wczoraj na apopleksję.

Lizbona 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—Król zgodził się na rozwiązanie kortezów.

Belgrad 9-go listopada (Tel. pryw. Kur. W.)—Z powodu wielkich sprzeniewierzeń w zarządzie miejskim aresztowano burmistrza Niszu, Brankowicza, i kilku radców.

Ateny 9-go listopada (Tel. pr. K. W.)—Spodziewają się wybuchu przesilenia ministerjalnego.

Berlin 9-go listopada (Tel. pr. Kur. War.)—Ruble w gotówce **214 75** (wczoraj 214.25)
Ruble na dostawę **214 50** (wczoraj 214.50)

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— *Panu N. N.* — Raz—beziemiennych informacji uwzględnić nie możemy, powtóre—relacje sz. pana są za bardzo przesadne.

— *Beziemiennemu.*—O wyścigu na rowerach na szosie mokołowskiej nie zamieścimy wzmianki, list bowiem zakomunikowano nam beziemiennie.

— *Panu Pawłowi H.*—Warunki w nagłówku pisma. Pierwsze **2** wyraz, drugie 25 kop. wiersz o 35-ju literach

GIEŁDA.

Warszawa, 9-go listopada.

Poranne dzisiejsze szacowania berlińskie zapowiadały jednomyślnie kurs 214.50, co się równa kursowi 46.62½ bez kosztów, gdy Petersburg cenil Londyn po rs. 9.44 z terminem trzechmiesięcznym. Nasze zebranie giełdowe dzisiejsze rozpoczęło obroty kursem 46.72½ (odpowiadającym kursowi 214.— m. bez kosztów) za Berlin wpłatowy i podniosło tę cenę do 46.82½ (t. j. 213.60 m. za 100 rs.) ze względu na obawy dalszego obniżenia kursu rubla w Berlinie i wypływające ztąd ograniczenie podaży waluty. Różnice tworzyły dziś 10 kop. 15 kop. przy porównaniu wczorajszego kursu końcowego na korzyść Berlina. W dostawach robiono dziś niewiele. Sprzedano dostawy z odbiorem stałym w końcu grudnia r. b. 46.82½, a dostawy z odbiorem codziennym względnie do woli zbywającego od d. 5-go b. m. do d. 9-go grudnia po 46.70.

Waluty obce w średnim ruchu. Krótkim Berlinem obracano po 46.72½, 46.75, 46.77½, 46.80 i 46.82½, nie zatrzymując się dłużej przy żadnym z tych kursów. Inne niemieckie krótkoterminowe miasta bankowe oddawano po 46.62½. Londyn krótki bez nabywców. Za Paryż krótki osiągnęto 37.77½ i 37.80. Wiedeń krótki brano po 74.65.

Z końcem giełdy żądano: za Berlin krótki 46.90, za Londyn krótki 9.46½, za Paryż krótki 37.90 i za Wiedeń krótki 74.75.

Dyskonto bankowe w Berlinie 5%, w Londynie 3%, w Paryżu 2½% i w Wiedniu 5% w stosunku rocznym.

W papierach obroty średnie, przy tendencji bez zmian. Żądano za listy likwidacyjne po 96.— i po 95.—, względnie do wielkości odcinków, bez nabywców. Pożyczki wschodnie w zaoferowaniu nominalnem po 101.50 II-ej i em. i po 102.— III-ej em. Zabrano kilkanaście listów premjowych szlacheckich po 194.25 i 195. Pożyczki wewnętrzne 4% z roku 1887 go I-ej serji ceniono po 93.85 i po 93.65 trzy pozostałe serje, bez nabywców.

Listy zastawne ziemskie 5%, starano się umieścić po 99.80 i po 98.50 listy 4½% zastawne ziemskie, a umieszczono kilkanaście tys. 5% listów po 99.65, oraz kilkanaście tysięcy 4½% listów po 98.30 i 98.35.

Listy zastawne miasta Warszawy ofiarowano po 101.— I-ej s., po 100.75 II-ej s., po 100.50 III-ej s., po 100.25 IV-ej, V-ej, VI-ej i VII-ej serji, a sprzedano kilkanaście tys. rubli trzech ostatnich serji po 100.05 i 100.10.

W żądaniu 5% listy zast. miasta Łodzi II-ej, III-ej i IV-ej s. po 99.35, bez pokupu.

Obligów 5% kanalizacyjnych miasta Warszawy kupiono kilka tys. po 99.65.

Akcje bardzo mocno, szczególnie akcje Towarzystwa połudn.-russkiego dnieprowskiego metalurgicznego, których zabrano kilkadziesiąt po 985, 995, 1010, 1012 i po 1014. Nabyto nadto kilkanaście akcji Banku handlowego w Warszawie po 425.— i 425.25, przy żądaniu po 426.—, oraz kilka akcji warszawskiego Banku dyskontowego po 368.25, które ofiarowano po 370.—. Sprzedano kilka akcji Tow. fabr. cukru Hermanów po 357.50, oraz kilkanaście akcji Tow. Lilpop, Rau i Loewenstein po 428.— i 430.

Kupony celne w żądaniu po rs. 1.53. Kupiono kilka tysięcy marek w gotówce po 46.70.

Godzina 12-ta. Usposobienie giełdy dla walut obcych mocne.

Okowita. Cena dystylatorów. Wiadro 100%, rs. 11.24⁴ do 11.30⁷ netto. Wiadro 78%, rs. 8.95 do rs. 9.—. 2% Dowozy i zaoferowania są liczne. Usposobienie słabe. W. O.

— **Cukier.** Wczoraj sprzedano około 20 wagonów kryształu z fabryki cukru Ruda Pabjanicka po rs. 2.47½ za 24 funty z blizką dostawą.

Sprawozdania z targów.

Targ bydła i trzody chlewnej w Będzinie z d. 8-go listopada 1893-go r.:

	Dostarczono		Sprzedano na przetw. mięsne		Sprzedano na eksport		Na potrzeby miejscowe		Na eksport		Cena żywa		Cena mięsa.
	Sztuk	od do	Sztuk	od do	Sztuk	od do	Sztuk	od do	Sztuk	od do	od do	od do	
Świnie wieprze:	1800	300	1300	25	60	40	80	11	12 1/2	15	18		
Woly:													
opasowe	70	70		90	120							13	15
zwyczajne													
Krowy	90	90		40	70								
Barany													
Owce													
Słonina													20

Uspokojenie dobre. Popyt za granicę dobry. Z zagranicy przybyli nabywcy główniejsi: Stawowiak z Benten i Piwoński z Katowic.

Gdańsk, dnia 7-go listopada. — Pszenica krajowa w słabym uspokojeniu, przy cenach nieuregulowanych. Pszenica polska, którą zbyt był bardzo trudny, ceniona być musi o 1 do 2 m. niżej; girki ruskie targowane były o 3 do 4 m. niżej. Płacono za polską tranzyto jasno-pstrą 756 gr. 116 mar., za ruską tranzyto girkę 697 do 724 gr. 96 mar. za tonnę. Terminy tranzyto: na listopad 121 mar. w zaoferowaniu, 120 mar. w poszukiwaniu, na listopad-grudzień 120 mar. płacono, na kwiecień-maj 1894-go roku 120 1/2 mar. płacono, na maj-czerwiec 1894-go r. 120 mar. w zaoferowaniu, 126 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna tranzytowej 120 m. Żyto krajowe bez obrotów, towar tranzytowy słabo i o 1 m. niżej. Płacono za polskie tranzyto 726 gr. 91 m. 732 gr. i 744 gr. 90 mar., za ruskie tranzyto obsadzone 738 gr. 87 m. Wszystko za 714 gr. i tonne. Terminy: na listopad dolno-polskie 92 1/2 mar. płacono, na listopad-grudzień dolno-polskie 90 mar. płacono, na kwiecień-maj dolno-polskie 91 mar. w zaoferowaniu, 90 m. w poszukiwaniu, na maj-czerwiec dolno-polskie 92 mar. w zaoferowaniu, 91 mar. w poszukiwaniu. Cena regulacyjna dolno-polskiego 91 mar., tranzytowego 90 mar. Jęczmień targowano ruski tranzyto 591 gr. 71 m., 609 gr. 72 m., 606 gr. 74 m., 638 gr. i 641 gr. 78 mar., 668 gr. 86 m., na paszę 70 mar. za tonnę. Groch ruski tranzyto 155 mar. za tonnę płacono. Ruski bonn koński tranzyto 108 mar., pośledni 107 mar. za tonnę targowano. Soczewica ruska tranzyto średnia, zebrana podczas deszczu, 138 mar. w śpięchrzu płacono. Otręby pszenne na wywóz morzem grube 3.85 m., mialkie silnie obsadzone 3.30 mar. za 50 kil. targowano. Otręby żytnie na wywóz morzem 3.95 m. za 50 kil. płacono. Makuchy rzeprkowe 6.25 m. za 50 kil. targowano. Spirytus nie podlegający cłu w towarze gotowym 51 mar. w poszukiwaniu; podlegający cłu w towarze gotowym 81 1/2 mar. w poszukiwaniu, na listopad-marzec 31 mar. w poszukiwaniu. Dla cukru w Gdańsku i Mungdeburgu tendencja spokojna. Kurs w Gdańsku 214.75 mar. za 100 rs.

Libawa, dnia 6-go listopada r. b. — Powietrze piękne, + 8° R. Notowano żyto, za 120 funt. bez dopłaty w razie wagi wyższej, za straconiem 1/2 kop. za funt. przy wadze 115 do 120 f. holenderskich, zaś kop. za funt. niżej 115 funt., 69 kop. Owies stała 68 do 69 kop., litewski suchy 62 kop., litewski wyborowy 78 do 80 kop., wyborowy-ruski 80 do 85 kop., czarny piękny 81 do 81 1/2 kop., czarno-pstry 74 do 75 kop. Jęczmień słabo, ruski 53 do 54 kop. Hreczka słabo, 79 do 80 kop. Kąska gryczana 120 kop. Groch słabo, suchy na paszę 60 kop., mało-ruski 72 do 73 kop. Bób 76—77 kop. Wyka słabo, ruska

93 kop., litewska 80 kop. Siemię lniane słabo, litewskie 7-miarowe 140 kop., ruskie wyborowe 141 kop., stepowe 141 kop., 6-miarowe 128 kop. Otręby pszenne słabo, gruba 66 do 67 kop., średnie 54 do 58 kop. mialkie 51 do 52 kop. Siemię konopne 125 do 126 kop. za pud.

Węgierskie losy Czerwonego Krzyża.

z roku 1893.

Losowanie z dnia 31-go października 1893-go r.

A) Wygrane:

Po 10,000 fl. S. 2522 № 64.
Po 500 fl. S. 1950 № 89.
Po 100 fl. S. 968 № 68, S. 1285 № 6, S. 2457 № 26, S. 4547 № 26, S. 6221 № 57, S. 7642 № 29.

Wygrały po fl. 50:

Serja	№	Serja	№	Serja	№	Serja	№
368	24	2449	65	4074	90	5907	56
543	99	3414	85	4366	21	6019	26
562	76	3474	29	5122	74	6691	97
1624	67	3885	79	5273	18	7055	67
1630	64	3961	93	5484	88	7262	34

Wygrały po fl. 25:

Serja	№	Serja	№	Serja	№	Serja	№
430	52	2370	73	3813	28	5574	60
976	77	2532	45	4007	98	5934	28
1110	57	2594	41	4197	31	6248	46
1186	19	2619	98	4484	10	6568	12
1347	13	2756	74	4539	3	6701	92
1355	3	2856	63	4763	95	7266	8
1806	59	3068	95	4814	68	7806	22
1857	43	3334	8	5035	81		
2106	19	3366	56	5262	10		

Wyplata wygranych za złożeniem Obligu wraz z kuponem premjowym od d. 1-go grudnia 1893-go r.

B) Do amortyzacji.

Wylosowano następujących 35 seryj:

35 659 860 1303 1396 1465 1659 1664 1750 1940 1960
2491 2781 2975 3104 3114 3338 3433 3471 4105 4108 4467
4486 4946 5393 5497 5774 6186 6248 6602 7005 7125 7512
7612 7577.

Wyplata zawartych w tych 35-ciu serjach numerów po 6 florenów od d. 1-go grudnia 1893-go r.

Następne losowanie d. 1-go marca 1894-go r.

GIMNASTYKA SZWEDZKA

bez przyrządów i z przyrządami w instytucie **Miodowa nr 3 i aleja Jerozolimska nr 31.**
4862 **H. Olszewski.**

GABINET DENTYSTYCZNY

Zofji Gutzman
przeniesiony Nowy-Swiat 9. 4910

— Angielskiego języka udziela **H. Berger.**
autor „Łatwej Metody” Sienna 18, m. 21. 4895

W Lecznicy Homeopatycznej

przy aptece—Czysta nr 6, 4821
udzielają się porady lekarskie przychodzącym chorującym codziennie od godz. 1—2-jej za opłatą 25 kop.

Dr JAN DELINIKAJTYS

leczy podług zasad homeopatii. Jasna nr 4. Przyjmuje do 10 r. i od 3—6 po poł. 4606

A. ŻELISŁAWSKI

właściciel magazynów jubilerskich: Miodowa 1, Krakowskie-Przedmieście 43, wyjechał za granicę w celu zakupu najnowszych fasonów biżuterji. 1233

“CORICIDE”

Amerykański plaster na odciski
(niezawodny sposób pozbycia się tychże), poleca skład materiałów aptecznych **Urbanowicza i Rózyckiego**, Krakowskie-Przedmieście nr 17, wprost kościoła po-karmelickiego. 916r
Cena pudełka 35 kop.

CZYTELNIA DLA DZIECI

Nowy-Swiat 41, m. 15, 4877
otwarta od 3—7 wiecz. W niedziele i święta od 11—3.

Dr. Władysław RODYŚ

wyjechał za granicę. 4883

J. DŹWIGALSKA

Długa 12,

właścicielka magazynu mód, poleca wielki wybór kapeluszy kopjowanych z modeli paryskich.

Ceny przystępne. 4548

Z. Heaurain-Kosmowska

lekarz-dentysta dyplomowany w genewskiej szk. dent. Leczenie, plombowanie, zęby sztuczne. Krakowskie-Przedmieście 5, m. 31. Od 10—5. 4748

Dr Jakób Halpern, b. lekarz na klinikach za granicznych. Choroby **skórne i weneryczne.** Do 10 r. i od 3—5 po p. Nowy-Swiat 36. 4758

— D-ta **Maurycy Neumark**, Bielańska 6. Specjalność zęby sztuczne. 4848

— Dr med. **Józef Winiarski**, Długa nr 9, do 9 zrana i od 3—5 po poł. 1214

4599 **Marja Linda**, lekarz-dentysta z Genewy, przyjmuje od 10 r. do 5 po poł., lecz, plombuje i wyrywa absolutnie bez bólu najnowszym systemem, wsta-

6. Wierzbowa 6.
Otrzymał wprost z Japonji wielki transport towarów.
EDOUARD COQUI.
2197
Meble Bambusowe własnej fabrykacji.
6. Wierzbowa 6.

Dostać można we wszystkich znaczniejszych księgarniach

Kartki z życia kobiety

przez **ESTEJĘ.**
Powieść oznaczona zaszczytnie na konkursie „Kurjera Warszawskiego”, z 52 ilustracjami w tekście Czesława Jankowskiego. — Cena rs. 2 z przesyłką pocztową 2.20.
Skład główny w księgarni nakładowej **S. Lewentala**, Nowy-Swiat № 41

Dawniej N. S. Brüner & Co., hotel Europ.

a obecnie **Alfred Lion**, Nowy-Swiat № 69, wprost Kopernika, poleca **Antyki, Bronzy, Porcelanę** saską, Mebelki stylowe, Japończyznie wszelką, po cenach **niepraktykowane niskich.** kupuje i pośredniczy w sprzedaży wszelkich przedmiotów artystycznych; tak **antique** jak i **moderne**, powierzonych magazynowi. 2167

Dawniej N. S. Brüner & Co., hotel Europ.

Zdolni ajenci,

posiadający poważne gwarancje, pożądaną są na **bardzo dobrych** warunkach, dla **pierwszorzędnego domu francuzkiego**, mającego **skład likierów i koniaków** w Rossji.—Oferty szczegółowe składać w Kurjerze dla „**domu francuzkiego.**” 1134r

Odlewy budowlane,

Balkony, Balustrady oraz przybory **kuchenne i piecowe.** poleca —1128r
Skład fabryczny Salomona Neufeld,
w Warszawie, Królewska № 49,

KEFIR

z mleka świeżego i przegotowanego, wyrabia stale Apteka **E. GESSNERA,**
Aleja Jerozolimska 27, róg Kruczej w Warszawie. Dostać można w b. wielu Aptekach warszawskich. 2177

Rzadkości bibliograficzne, Książki z obiegu wyczerpane lub zdefektowane, wyszukuje i dostarcza Księgarnia **Maurycy Orgelbranda** w Warszawie, na przeciw posągu Kopernika. **Posredniczy** też w zbywaniu rzadkości i książek z obiegu wyczerpanych. Posiadający takowe zechcą łaskawie szczegóły podać. 1108r

PLANDEKI

z płótna nieprzemakalnego, własnej fabryki, poleca najtaniej **Ludwik Riedel**
w Warszawie, Graniczna № 14. 1720

OGŁOSZENIE.

Zarząd Forteczny Inżynierski w Warszawie, podaje niniejszem do wiadomości, iż w dniu 3 (15) Listopada roku bież. 1893, o godzinie 12-jej w południe, w obozie Artylej na Powązkach, odbędzie się licytacja na sprzedaż **materiału leśnego,** w ilości **61 sążni sześciennych,** złożonego przy zabudowaniach rzeźnionego obozu na Powązkach i oznaczonego na sumę **Rnbl 457 kop. 50.** 1138r

WYNAJEM FILTRÓW BÜHRINGA.

Filtry Bühringa, przykręcone do wodociągu w kuchniach, dostarczają w obfitości wodę czystą i zdrową. Zastosowane od wielu lat w miastach, jak: Londyn, Paryż, Petersburg, Berlin, Wrocław i innych, zaprowadzone zostały obecnie w Warszawie. Za opłatą roczną Rs. 6, abonent otrzymuje tytułem najmu filtr Bühringa, odnawiany i oczyszczany starannie.

Zamówienia na najem filtrów przyjmuje i cyrkularze rozsyła *gratis*.—Kantor **Złota 34.**

1890

Warszawskie Przedsiębiorstwo Filtrów BÜHRINGA.

Towarzystwo Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej,

podaje do wiadomości osób interesowanych, że na potrzeby tejże drogi w r. 1894 zamierza zakontraktować następujące materiały i przedmioty:

1) narzędzia warsztatowe i drogowe, 2) nity, 3) szruby, 4) mutry, 5) gwoździe, 6) druty, 7) łańcuchy, 8) sztyfty, 9) szplinty 10) siatkę drucianą, 11) cegłę, mączkę i glinę ogniotrwałą, 12) koks angielski i gazowy, 13) węgiel kowalski kamienny, 14) węgiel drzewny, 15) skóry i pasy, 16) wyroby powroźnicze, 17) obcinki bawełniane, 18) wyroby pasamoniczne, 19) knoty do maznic i do lamp, 20) płótno, 21) sukno, 22) utrecht, 23) ceraty, 24) dywany, 25) filc, 26) płótno szmerglowe, 27) papier pakowy, 28) papier szkłem nabijany, 29) włosy bydlęce, 30) gąbkę 31) tarcze koszykowe, 32) kosze łozinowe, 33) kamienie do szlifowania, 34) tekturę, 35) asbest, 36) miotły, 37) styliska, 38) mąkę żytnią, 39) korki, 40) kagańce do iluminacji, 41) tygle szmelcerskie, 42) trzonki do pilników, 43) drągi dębowe, 44) waldchar, 45) chorągiewki, 46) flagi wieżowe, 47) czapki mundurowe.

Życzący sobie podjąć się którejkolwiek z pomienionych dostaw, zechcą złożyć do dnia 3 (15) Listopada r. b. na ręce Naczelnika Wydziału Gospodarczego (Jeruzolimka Nr 47), opieczetowane deklaracje z napisem na kopercie „Deklaracja na dostawę (tu wymienić przedmiot) dla drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej w r. 1894“.

Do deklaracji należy dołączyć duplikat kwitu kasy Głównej na wniesione wadium, w wysokości nie mniejszej 10% wartości deklarowanej dostawy, oraz podpisane warunki licytacyjne, które wraz z wykazami potrzebnych materiałów i przedmiotów, resp. szematami na deklaracje, będą wydawane w Wydziale Gospodarczym codziennie w zwykłych godzinach biurowych.

Nadto przed terminem submisyjnym należy Naczelnikowi Wydziału Gospodarczego przedstawić próby, wzory lub modele wszystkich bezwarunkowo zadeklarowanych materiałów i przedmiotów, w podwójnych egzemplarzach, zaopatrzone firmą deklaranta, deklaracje bowiem nie poparte próbami, wzorami lub modelami, uwzględnione nie będą.

1122r

Stanisław Krasnodębski, Krawiec Męzki,

Szpitalna Nr 3, 1-e piętro

powiększając znacznie swój zakład, zaopatrzył go w duży wybór i dobór najświeższych materiałów, tak krajowych jak i zagranicznych, z czem poleca się łaskawym względem Szanownej

Klijenteli. 2131

Szpitalna Nr 3, 1-e piętro,

Pozwólone przez Moskiewski Urząd Lekarski

MYDŁO

PROWIZORA

A. M. OSTROUMOWA,

usuwa zupełnie owrzodzenia na głowie i zapobiega wypadaniu włosów.

Sprzedaje się po kop. 30 za kawałek we wszystkich aptekach i magazynach aptecznych. Skład dla Królestwa w aptece Mag. Farm. W. Karpińskiego w Warszawie. Skład dla Rosji: Moskwa, Ljalin Per. dom własny. 1050r

!Proszę wystrzegać się podrabiania i naśladowań.



HOTEL CONTINENTAL,

MOSKWA, Plac Teatralny, dom N. A. Żurawiewa.
Kuchnia ruska i francuska.

OBIADY z 5 dań, rs. 1 kop. 25.

SNIADANIA

Geny umiarkowane.

Omnibusy i Powozy na wszystkich dworcach.

KOLACJE

Wina ruskie z własnych winnic i zagraniczne.

Numery od rs. 1 i drożej.—Większe lokale do rs. 25 na dobę.

Miesięcznie wynajmującym mieszkanie czyni się znaczne ustępstwo.

Winda osobowa. 1100r

Niniejszem mamy honor zawiadomić WW. PP., że główną reprezentację

Naszych Koniaków

na Królestwo Polskie i Cesarstwo, powierzyliśmy firmie

M. Makarczyk & Co.

Warszawa, Chmielna 35,

uprzejmie prosimy z wszelkimi zleceniami udawać się pod wyżej wskazany adres. 1114r

Jules Robin & Co. w Cognacu.



KALOSZE GUMOWE

ROSSYJSKO-AMERYKAŃSKIEGO

TOWARZYSTWA WYROBÓW GUMOWYCH
w Petersburgu,

reprezentowanych przez firmę

Ch. Lurie i Sz. Gurjan,

Rymarska Nr 12, dom Br. Lesser.

UWAGA. Prosimy o zwrócenie uwagi na 2 HERBY PAŃSTWA oraz TROJKĄT z napisem „ST.-PETERSBURG“ gdyż kalosze z podobnymi znakami lecz bez herbu Państwa i trójkątu, pochodzą z innych fabryk nie zaś z fabryki Petersburskiej. 1883

NOWO-OTWORZONY

Skład Futer

hurtowy i detaliczny,

zaopatrzone zostały we wszelkie gatunki FUTER w białych i skórkach.

Geny umiarkowane.

M. Weissbord,

Nalewki 34, II piętro. 2191

KALENDARZ ROLNICZY

na 1894 ROK.

Antoniego Strzeleckiego,

do nabycia we wszystkich księgarniach.—Cena rs. 1.—Przesyłka kop. 30.—Skład główny Nowy-Swiat 22 u Wydawcy oraz w drukarni Kowalewskiego, Królewska 29. 1140r

Warsztaty naukowe,

przy ul. Składowej Nr 3,

otwierają się z dniem 26 Października (7 Listopada) r. b.—Zapis uczniów w kancelarii Zakładu codziennie oprócz świąt, w godzinach od 4 do 6-ej po południu. 1129

Przełożony A. Rakowski.

MAGAZYN MÓD

Maison Mercère,

Poleca kapelusze jesienne i zimowe od 2 rs. do najstrojniejszych.

Przyjmują się uczniowie do nauki strojów. Nowy-Swiat 20. 2117

